Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра статистики

Методичні рекомендації
та вимоги до виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи

для здобувачів вищої освіти
у галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальності 051 Економіка
(освітня програма «Економічна аналітика та бізнес-статистика»)

1661

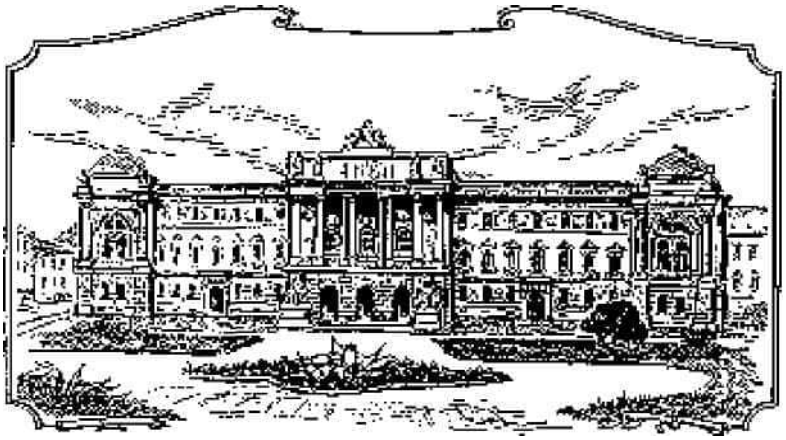

Львів 2022

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра статистики

Методичні рекомендації та вимоги до виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи

для здобувачів вищої освіти

у галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальності 051 Економіка
(освітня програма Економічна аналітика та бізнес-статистика)

Рекомендовано і схвалено на засіданні
кафедри статистики
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30.08.2022 р.)

Львів 2022

Панчишин Т.В., Гринькевич О.С., Марець О.Р.

Методичні рекомендації та вимоги до виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 051 Економіка (освітня програма «Економічна аналітика та бізнес-статистика» / ***Т.В. Панчишин, О.С. Гринькевич, О.Р. Марець.*** – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2022. – 56 с.

Рецензенти:

С.О. Матковський, кандидат економічних наук, професор, завідувач кафедри статистики ЛНУ імені Івана Франка,

А.К. Миронюк, кандидат економічних наук, доцент кафедри статистики ЛНУ імені Івана Франка.

І. Є. Бараняк, кандидат економічних наук, науковий співробітник відділу проблем соціально-гуманітарного розвитку регіонів ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України».

Наведено рекомендації щодо змісту і структури кваліфікаційної (магістерської) роботи, правила її оформлення, поради до підготовки презентації і захисту, а також критерії оцінювання роботи.

Рекомендовано для здобувачів вищої освіти та інших учасників освітнього процесу, залучених до виконання і керівництва кваліфікаційними роботами.

Затверджено на засіданні кафедри статистики Львівського національного університету імені Івана Франка
Протокол № 1 від 30 серпня 2022 року

© Львівський національний університет імені Івана Франка, 2022

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ 5
1.1 Тема кваліфікаційної (магістерської) роботи, її обрання, рекомендації щодо підготовки до написання 6
1.2 Виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи і виробнича (переддипломна) практика 7
1.3 Вимоги до рецензії 7
2 СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ, ВИМОГИ ДО ЇЇ ЗМІСТУ 9
2.1 Титульний аркуш 9
2.2 Завдання на кваліфікаційну (магістерську) роботу 10
2.3 Анотація до кваліфікаційної (магістерської) роботи 10
2.4 Зміст кваліфікаційної (магістерської) роботи 11
2.5 Перелік умовних позначень та скорочень 11
2.6 Вступ 11
2.7 Розділи основної частини кваліфікаційної (магістерської) роботи 12
2.8 Висновки і рекомендації 14
2.9 Перелік джерел посилання 14
2.10 Додатки 15
3 ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ 16
3.1 Загальні вимоги до оформлення кваліфікаційної (магістерської) роботи 16
3.2 Нумерація сторінок 17
3.3 Заголовки 17
3.4 Таблиці 18
3.5 Графічний матеріал 20
3.6 Формули 21
3.7 Примітки 22
3.8 Виноски 22
3.9 Переліки 23
3.10 Перелік джерел посилання 23
3.11 Посилання та цитування 24
3.12 Додатки 25
4 ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТУДЕНТА І КЕРІВНИКА 27
4.1 Наукове керівництво підготовкою кваліфікаційної (магістерської) роботи 27
4.2 Права та обов'язки студентів, щодо виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи 28
5 ПОРЯДОК ПОДАННЯ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ ДО ЗАХИСТУ 30
6 ПОРЯДОК ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ (МАГІСТЕРСЬКИХ) РОБІТ 31
6.1 Презентація 32
7 СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ 35
ДОДАТКИ 39

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Кваліфікаційна (магістерська) робота – це самостійна праця наукового, інноваційного характеру, підготовлена до публічного захисту задля присудження освітнього ступеня «магістр». Тематика та науковий рівень кваліфікаційної (магістерської) роботи мають відповідати освітньо-професійній чи освітньо-науковій програмі навчання, а якість її виконання засвідчує ступінь теоретичної та практичної підготовки магістра.

Основне завдання здобувача при підготовці кваліфікаційної (магістерської) роботи – систематизація, закріплення та розширення теоретичних знань, їхнє застосування для вирішення науково-прикладного завдання, яке потребує інноваційної діяльності відповідно до вимог освітньої програми , підтвердження рівня своєї кваліфікації, уміння самостійно вести науковий пошук і вирішувати конкретні наукові завдання. Для досягнення цієї мети у роботі вирішуються такі завдання:

• формулювання конкретної прикладної проблеми, що не знайшла достатнього висвітлення у науковій літературі та потребує інноваційних пропозицій для її вирішення;

• систематизація та поглиблення теоретичних знань у контексті вирішення конкретної проблеми;

• наукове обґрунтування методів і засобів вирішення визначеної проблеми;

• моделювання внутрішніх і зовнішніх зв'язків між явищами та процесами, які є суттєвими для вирішення конкретного науково-прикладного завдання;

• формування висновків, рекомендацій і пропозицій на основі результатів наукових досліджень.

Під час підготовки кваліфікаційних (магістерських) робіт студенти застосовують набуті під час навчання знання та вміння, цілеспрямовано поповнюють знання, пов’язані з поставленою проблемою, набувають навички самостійного комплексного аналізу та синтезу інформації. Виконання магістерського дослідження орієнтує на впровадження теоретичних та практичних знань та вмінь в обраній сфері діяльності на благо суспільства, надає можливість для самореалізації, сприяє розвитку творчих здібностей і самостійного мислення.

До кваліфікаційних (магістерських) робіт висуваються наступні загальні вимоги:

- актуальність, новизна тематики, відповідність практичним і науковим інтересам;
- вивчення сучасного стану проблематики і критичний аналіз проведення аналогічних досліджень у вітчизняних і зарубіжних виданнях;
- характеристика об’єкта, предмета, мети, цілей і методів дослідження, опис та аналіз проведених автором експериментальних чи емпіричних досліджень;
- узагальнення результатів, обґрунтованість висновків та значущості результатів для науки і практики.

В кваліфікаційній (магістерській) роботі необхідно стисло, логічно і аргументовано викладати зміст і результати досліджень. При написанні кваліфікаційної (магістерської) роботи слід уникати бездоказових тверджень, тавтології, ускладненої термінології псевдонаукового характеру.

1.1 Тема кваліфікаційної (магістерської) роботи, її обрання, рекомендації щодо підготовки до написання

Теми кваліфікаційних (магістерських) робіт, що виконуються на кафедрі статистики, присвячують найбільш актуальним напрямкам статистичних досліджень соціально-економічного розвитку країни. В магістерських роботах розглядаються проблеми як методологічного, так і прикладного характеру, висвітлюються тенденції розвитку національного та світового інформаційного ринків, охоплюються основні напрями статистичних досліджень на макроекономічному та мікроекономічному рівнях.

Теми кваліфікаційних (магістерських) робіт обираються з врахуванням актуальності та доцільності їх проблематики для економічних досліджень у галузі статистики, наукових зацікавлень студентів, наукових робіт кафедри статистики та затверджуються на засіданні кафедри статистики. Обрана тема кваліфікаційної (магістерської) роботи та науковий керівник затверджується розпорядженням декана факультету..

Кваліфікаційні (магістерські) роботи можуть бути як індивідуальні, так і комплексні. Комплексні магістерські роботи виконуються для великих за обсягом досліджень, які включають низку дослідницьких завдань. У цьому випадку окремі частини дослідження можуть бути запропоновані різним студентам з чітким розмежуванням завдань. При цьому кожен індивідуальний проект у складі комплексної кваліфікаційної (магістерської) роботи повинен мати закінчений вигляд.

У підготовчому періоді до написання кваліфікаційної (магістерської) роботи необхідно:

- обґрунтувати актуальність вибраної теми з точки зору сучасних потреб економіки і соціальної значущості;
- визначити суть досліджуваної проблеми;
- сформулювати мету дослідження і конкретні цілі, яких необхідно досягти;
- визначити об‘єкт і предмет дослідження (об‘єкт - процес чи явище, яке породжує проблемну ситуацію, а предмет – те, що знаходиться в межах об‘єкта);
- обрати методи дослідження;
- скласти робочий план та план-проспект кваліфікаційної (магістерської) роботи;
- вивчити інформаційні джерела та підібрати фактичний матеріал.

Робочий план розробляється за участю наукового керівника. План кваліфікаційної (магістерської) роботи повинен відображати черговість та логічну послідовність дослідження теми.

Робочий план повинен укладатись не пізніше ніж через *місяць* після затвердження теми кваліфікаційної (магістерської) роботи. Копія плану, підписана науковим керівником, віддається на кафедру статистики для ознайомлення викладачів кафедри, завідувача кафедрою. В разі необхідності робочий план коректується.

План-проспект складають ближче до завершення підготовчого періоду. План-проспект являє собою реферативний виклад розміщених у логічному порядку питань, за якими систематизується весь зібраний фактичний матеріал. За планом-проспектом науковий керівник оцінює відповідність роботи меті та завданням дослідження.

З метою раціонального розподілу робочого часу науковий керівник складає індивідуальний календарний графік виконання робіт та ознайомлює студента із основними етапами та термінами виконання робіт. Зразок оформлення орієнтовного індивідуального календарного графіку виконання робіт подано у додатку В.6.

1.2 Виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи і виробнича (переддипломна) практика

Оскільки одним із завдань виробничої (переддипломної) практики є збір емпіричного матеріалу для написання кваліфікаційної (магістерської) роботи, студенти-практиканти працюють за індивідуальним графіком відповідно до робочої програми виробничої (переддипломної) практики та плану кваліфікаційної (магістерської) роботи.

У процесі проходження виробничої (переддипломної) практики студент зобов’язаний взяти участь у зборі та обробці інформації за статистичними роботами, матеріали яких використовуватимуться у магістерській роботі.

Захист виробничої (переддипломної) практики передбачає наявність не менше ніж 30 % кваліфікаційної (магістерської) роботи. При захисті звіту про проходження практики комісія при оцінюванні бере до уваги обсяги та якість зібраного матеріалу для виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи.

1.3 Вимоги до рецензії

Кваліфікаційна (магістерська) робота перед захистом обов’язково проходить зовнішнє рецензування науково-педагогічними працівниками інших закладів вищої освіти, академічних установ чи організацій майбутньої професійної діяльності випускників.

У якості рецензентів кваліфікаційних (магістерських) робіт можуть бути кандидати економічних наук, доценти або доктори економічних наук, професори, які працюють на кафедрах ЗВО, близьких за фахом, а також керівники інших установ, діяльність яких є спорідненою з проблемою, висвітленою у магістерській роботі.

Рецензенти визначають актуальність обраної теми роботи, описують структуру роботи за розділами, відповідність її змісту поставленій меті та завданням дослідження, теоретичну і практичну цінність, аргументовано

характеризують позитивні сторони та недоліки, методичні особливості проведення дослідження, новизну результатів та обґрунтованість висновків і рекомендацій автора. Саме на підставі цих характеристик магістерського дослідження рецензенти оцінюють роботу за національною шкалою: „відмінно", „добре", „задовільно", чи „незадовільно".

Рецензент повинен окремо відзначити:

- актуальність теми дослідження для сучасної науки чи практики, її новизну;
- ступінь її опрацьованості, глибину і послідовність викладу основних положень роботи;
- взаємозв'язок теоретичних та методологічних положень роботи з практичною її частиною;
- правильність проведення та застосування різних методів дослідження, достовірність результатів;
- обґрунтованість висновків та цінність рекомендацій для науки і практики.
- оцінку, на яку заслуговує рецензована робота.

Рецензент може висловити зауваження, вказати на слабкі сторони та недоліки кваліфікаційної (магістерської) роботи. Підпис рецензента має супроводжуватись розшифруванням його прізвища, ім'я, по-батькові, зазначенням місця роботи, посади, а також, за наявності, наукового ступеня, вченого звання. Підпис рецензента засвідчується печаткою. Зразок оформлення рецензії опонента кваліфікаційної (магістерської) роботи подано у додатку В.8.

2 СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ, ВИМОГИ ДО ЇЇ ЗМІСТУ

Структуру кваліфікаційної (магістерської) роботи, як правило, умовно поділяють на такі складові:

- *вступну частину;*
- *основну частину;*
- *додатки*.

Вступна частина містить такі структурні елементи:

- *титульний аркуш;*
- *завдання на магістерську роботу;*
- *анотацію кваліфікаційної (магістерської) роботи;*
- *зміст кваліфікаційної (магістерської) роботи;*
- *перелік умовних позначень і скорочень (у разі потреби);*
- *передмову (у разі потреби).*

Основна частина містить такі структурні елементи:

- *вступ;*
- *розділи основної частини;*
- *висновки і рекомендації;*
- *перелік джерел посилання.*

Додатки містить такі структурні елементи**:**

- *допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття кваліфікаційної (магістерської) роботи у вигляді таблиць, рисунків, схем тощо (у разі потреби).*

Рекомендований обсяг кваліфікаційної (магістерської) роботи – 75-85 сторінок машинописного тексту. При цьому, обсяг таких складових, як вступ, висновки та рекомендації має становити не більше 6 сторінок. До цього обсягу не входять аркуші додатків, а також аркуші, на яких таблиці чи рисунки займають площу всієї сторінки.

2.1 Титульний аркуш

Титульний аркуш кваліфікаційної (магістерської) роботи є першим аркушем роботи, оформлений у встановленому порядку, на якому вказують:

- найменування ЗВО, факультету та кафедри, де виконується кваліфікаційна (магістерська) робота та реквізити установи;
- теме кваліфікаційної (магістерської) роботи;
- прізвище, ім'я та по батькові автора (співавторів);
- науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по батькові наукового керівника, консультантів, рецензентів та завідувача випускової кафедри та їх підписи;
- рік захисту роботи.

За потреби можна розмістити будь-які спеціальні записи (відомості про зв’язок певного звіту з іншими роботами, наприклад, звіт є частиною поданої

до захисту дисертації; виконання роботи за темою цільової державної програми; робота є ініціативною тощо).

Якщо магістерську роботу виконано одним автором, то його ініціал(и) та прізвище, посаду, науковий ступінь, вчене звання подають на титульному аркуші звіту. Якщо ж авторів декілька, тоді окремий аркуш із списком авторів розміщують після титульного аркуша на наступній сторінці.

У списку авторів наводять ініціал(и) та прізвище кожного з авторів, їхні посади, наукові ступені, вчені звання із зазначенням обсягу роботи, підготовленої кожним із авторів.

Приклад оформлення титульного аркушу кваліфікаційної (магістерської) роботи наведено у додатку В.1

2.2 Завдання на кваліфікаційну (магістерську) роботу

Завдання заповнюється на стандартному бланку, де вказується терміни виконання, вихідні джерела, перелік питань до розробки та складається календарний план етапів виконання магістерського дослідження. Зразок листка завдання поданий у додатку В.2.

2.3 Анотація до кваліфікаційної (магістерської) роботи

Анотація містить лаконічну інформацію про основні результати проведеного дослідження та виконується державною та англійською мовами. У рефераті стисло подають опис основних аспектів звіту згідно з ДСТУ ГОСТ 7.9, які дають змогу прийняти рішення стосовно доцільності ознайомлення з повним текстом звіту.

Анотація має бути розміщена безпосередньо за списком авторів, починаючи з нової сторінки. У випадку, коли список авторів не складають, то анотацію розміщують за титульним аркушем.

Анотація повинна містити:

- відомості про обсяг звіту, кількість частин звіту, кількість ілюстрацій, таблиць, додатків, кількість джерел згідно з переліком посилань (усі відомості наводять, враховуючи дані додатків);
- текст реферату;
- перелік ключових слів.

Текст реферату повинен передавати подану у роботі інформацію у такій послідовності:

- об’єкт дослідження;
- мета роботи;
- методи дослідження;
- результати дослідження та їх новизна;
- висновки та пропозиції.

Рекомендований середній обсяг анотації становить 500 машинописних знаків, бажано, щоб він помістився на одній сторінці формату А4.

Ключові слова, що є визначальними для розкриття суті звіту, й умови розповсюдження звіту, якщо такі вимоги сформульовано, розташовують після тексту анотації. Ключовим словом називається слово або стійке

словосполучення із тексту анотації, яке з точки зору інформаційного пошуку несе смислове навантаження. Сукупність ключових слів повинна відображувати поза контекстом основний зміст наукової праці.

Перелік ключових слів містить від 5 до 15 слів (словосполучень), надрукованих у рядок заголовними літерами, в однині у називному відмінку та виділених комами (Слова «ключові слова» ***не друкують***!).

Викладення матеріалу в анотації повинно бути стислим і точним. Належить використовувати синтаксичні конструкції, притаманні мові ділових документів, уникати складних граматичних зворотів. Необхідно використовувати стандартизовану термінологію, уникати маловідомих термінів і символів. Приклад оформлення анотації наведено у додатку В.9.

Анотація іноземною мовою за змістом повинна відповідати українському варіанту (змістовний переклад).

2.4 Зміст кваліфікаційної (магістерської) роботи

Зміст кваліфікаційної (магістерської) роботи розташовується після анотації (реферату), починаючи з нової сторінки. Зміст включає в себе послідовно перераховані структурні частини роботи: «Перелік скорочень та умовних позначень», «Передмову» (якщо передбачено вимогами), «Вступ», послідовно перелічені назви усіх розділів та підрозділів чи їх пунктів (якщо й вони мають заголовок) основної частини роботи, «Висновки і рекомендації», «Перелік джерел посилання» та «Додатки». Навпроти кожної назви частин роботи вказують номери сторінок, з яких вони починаються у роботі. Приклад подання змісту наведено у додатку В.3.

2.5 Перелік умовних позначень та скорочень

Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів використовують у випадку наявності в магістерській роботі маловідомих скорочень, позначень чи термінології. Їх перелік та розшифрування подається на окремому аркуші перед вступом. Разом з тим, при першій появі цих елементів у тексті кваліфікаційної (магістерської) роботи, обов’язково наводять їх розшифрування. При згадуванні спеціальних позначень, скорочень чи термінів менше трьох разів, розшифрування наводять при першій згадці у тексті, без зазначення їх у переліку. Назву цього структурного елемента визначає виконавець кваліфікаційної (магістерської) роботи.

Якщо передбачено *Передмову*, то в ній подають супровідні нотатки, які пояснюють певні аспекти роботи, простежують історичні умови цієї роботи тощо. Передмову розташовують у кінці вступної частини після переліку умовних позначень, починаючи з нової сторінки.

2.6 Вступ

Структурний елемент «Вступ» розміщують після «Переліку символів та умовних позначень», починаючи з нової сторінки.

У вступі стисло викладають:

- обґрунтування вибору теми, оцінку сучасного стану об'єкту

дослідження або розробки провідних наукових центрів, а також провідних вітчизняних та зарубіжних вчених і фахівців у даній галузі;

- світові тенденції розв'язання сформульованих задач;
- актуальність, сутність та значимість досліджуваної у магістерській роботі наукової проблематики;
- взаємозв'язок з іншими працями;
- мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження;
- вказується інформаційна та методологічна база та методи магістерського дослідження, новизна та практичне значення роботи.

У вступі також вказуються основні джерела статистичних даних за досліджуваною тематикою. За обсягом вступ не повинен перевищувати 4-5% обсягу основного змісту роботи.

Приклад подання вступу наведено у додатку В.5.

2.7 Розділи основної частини кваліфікаційної (магістерської) роботи

Суть основної частини кваліфікаційної (магістерської) роботи - це викладення відомостей про предмет (об'єкт) дослідження або розроблення, які необхідні та достатні для розкриття сутності цієї роботи (опис теорії; методів роботи; характеристик і /або/ властивостей створеного об'єкта; принципів дії об'єкта та основних принципових рішень, що дають уявлення про його устрій; метрологічне забезпечення та ін.) та її результатів.

Якщо у звіті треба навести повні докази (наприклад, математичні - у звітах, які безпосереднього не стосуються предмета математики) або подробиці дослідження (розроблення), що є досить об'ємними, то їх подають у додатках.

Сутність роботи викладають, поділяючи матеріал на розділи.

Основна частина, зазвичай, складається з трьох розділів, кожен з яких містить підрозділи (параграфи), пункти і підпункти. Кількість структурних одиниць основного змісту роботи не є чітко встановленою, а визначається залежно від мети та обсягу дослідження. У кінці кожного параграфу стисло формулюють проміжні висновки за наведеними науковими і практичними результатами. За змістом основна частина кваліфікаційної (магістерської) роботи повинна містити теоретичний, аналітичний та проектно-рекомендаційний розділи.

2.7.1 Теоретичний розділ. У теоретичному розділі необхідно: розглянути економічну сутність, класифікаційні характеристики, основні концептуальні підходи щодо предмета дослідження, їх розробленість у різних літературних джерелах; описати існуючі вітчизняні та зарубіжні, а також розробити власні методичні положення дослідження проблеми; здійснити обґрунтований підбір статистичних показників, що характеризують досліджувані процеси та явища. Теоретичні аспекти обраної теми повинні висвітлюватися у логічній послідовності з критичним оглядом з точки зору автора роботи відповідної літератури. При наявності в авторів опрацьованих джерел різних суперечних думок чи тверджень, що заперечують загальноприйняті методології і діючі інструктивні матеріали, магістрант повинен аргументовано сформувати власну

думку щодо досліджуваної проблеми та методологічних підходів, зазначивши при цьому елементи наукової новизни. У разі необхідності опис особливостей методологічного інструментарію дослідження проблеми можна виокремити у окремий розділ магістерського дослідження. В цілому теоретична частина роботи не повинна перевищувати 30% обсягу основного змісту роботи.

2.7.2 Аналітична частина. У аналітичній частині студент подає опис та різнобічну характеристику стану досліджуваного об'єкта, результати аналізу, проведеного на основі статистичних та інших емпіричних) даних, з використанням методичного інструментарію (системи показників, класифікацій, методів аналізу), розглянутих у теоретичній частині роботи.

Збір та опрацювання даних, їх аналіз необхідно проводити із застосуванням статистичних та економічно-математичних чи інших методів з урахуванням специфіки об'єкта та інформаційного матеріалу. Основними джерелами аналізу є статистичні дані органів державної статистики України, інших міністерств і відомств, зарубіжних країн і міжнародних організацій, а також інші відкриті дані, у тому числі суб'єктів бізнесу, українських та зарубіжних аналітичних центрів..

Для наочності проведеної аналітичної роботи потрібно використовувати методи візуалізації даних з дотриманням рекомендацій щодо оформлення результатів (див. пп. 3.4-3.5). Опрацювання масових даних дає можливість застосовувати методи багатомірного статистичного аналізу і моделювання – кореляційно-регресійного, дисперсійного, факторного та інших. Студент аналізує динаміку досліджуваних явищ в їх взаємодії, досліджує структурні зрушення, виявляє закономірності розвитку явища під впливом різноманітних чинників. Це дає змогу формулювати обґрунтовані висновки та розробляти прогнози. Ґрунтовний аналіз студент повинен будувати на основі дослідження динамічних і територіальних рядів. Результатами досліджень можуть бути емпіричні та графічні залежності, моделі, схеми, методики тощо.

Таблиці, діаграми, обчислення у магістерській роботі мають супроводжуватися описом та висновками, що дають можливість встановити сутність досліджуваної проблеми, шляхи її розв'язання. У цілому аналітична частина роботи не повинна перевищувати 40% обсягу основного змісту роботи.

Проведені обчислення і висновки становлять основний результат магістерського дослідження. Відповідальність за достовірність відомостей, які містить кваліфікаційна робота, несе особа, яка підготувала магістерську роботу.

2.7.3 Рекомендаційний розділ. У рекомендаційному розділі магістерського дослідження подають рекомендації, направлені на вирішення проблем, виявлених під час аналізу, та досягнення бажаного стану об'єкта дослідження. Рекомендації можуть мати економічний, фінансовий, організаційний, методичний характер з урахуванням сучасних практик і досвіду міжнародних організацій та зарубіжних країн. У розділі конкретизуються пропозиції студента щодо можливого удосконалення системи показників, методології, інструкцій чи програм збору, оброблення та аналізу даних, у тому числі з використанням сучасних програмних продуктів . Усі рекомендації мають бути аргументовані результатами, проведеними у попередніх розділах роботи;

відповідати критеріям ефективності та практичного значення. Рекомендаційна частина має становити орієнтовно 25% обсягу основного змісту роботи.

Розділи магістерського дослідження повинні бути пов'язані між собою, доповнювати один одного, щоб у сукупності вони становили завершене наукове дослідження з логічною послідовністю викладу матеріалу..

2.8 Висновки і рекомендації

Структурний елемент «Висновки» розташовують після викладення основної частини роботи, починаючи з нової сторінки. У висновках і пропозиціях висвітлюються основні підсумки за проведеним дослідженням, оцінка теоретичних і практичних результатів, висунутих гіпотез, рівня досягнення мети і виконання завдань дослідження, формулюються практичні рекомендації та можливі галузі їх використання. Висновки повинні містити оцінку достовірності отриманих результатів та підтвердження чи спростування результатів інших аналогічних досліджень, якщо такі мали місце, а також доцільність продовження досліджень за відповідною тематикою.

На підставі одержаних висновків можна наводити рекомендації. Їх подають після висновків з нової сторінки. У рекомендаціях визначають подальші роботи, які вважають необхідними, приділяючи основну увагу пропозиціям щодо ефективного використання результатів дослідження.

Рекомендації повинні мати конкретний характер і бути повністю підтверджені звітною роботою. Якщо потрібні додаткові розрахунки, то їх подають у додатку.

Текст висновків та рекомендацій може поділятися на пункти.

Обсяг висновків і рекомендацій – близько 5% від обсягу основної частини роботи.

Приклад подання висновків та рекомендацій наведено у додатку В.10.

2.9 Перелік джерел посилання

Перелік джерел посилання елемент бібліографічного апарату, який містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків. Бібліографічний опис складають безпосередньо за основною частиною роботи або виписують з каталогів і бібліографічних покажчиків повністю без пропусків будь-яких елементів, скорочення назв. У перелік джерел посилання включають опрацьовані у ході дослідження нормативно-правові акти, спеціальну наукову, навчальну і методичну літературу, статистичні публікації, інші довідкові та практичні матеріали.

Перелік джерел посилання треба розміщувати одним із таких способів:

– у порядку появи посилань у тексті (рекомендований ДСТУ 3008 для звітів про науково-дослідну роботу та при написанні дисертацій). У такому варіанті переліку посилань бібліографічні описи подають у порядку, за яким вони вперше згадуються у тексті. Порядкові номери описів у переліку є посиланнями в тексті (номерні посилання). Джерела, на які є посилання тільки в додатку, наводять у окремому переліку посилань, який розташовують у кінці цього додатку.

– в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків;

–у хронологічному порядку.

Головна вимога до укладання списку використаних джерел –однотипне оформлення та дотримання чинного державного стандарту на бібліографічний опис творів друку.

Бібліографічний опис джерел повинен відповідати стандартам, зокрема: Національний стандарт України «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. ДСТУ 8302:2015» або одному із стилів, віднесених до рекомендованого переліку стилів оформлення списку наукових публікацій, які є загальновживаними в зарубіжній практиці оформлення наукових робіт

Приклад оформлення бібліографічного опису у переліку джерел посилання наведено у додатку В.4.

2.10 Додатки

Додатки подають в кінці кваліфікаційної (магістерської) роботи у порядку посилання на них в основному тексті. У додатках розміщують допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття кваліфікаційної (магістерської) роботи, а саме: спеціально підготовлені вихідні дані, проміжні доведення, формули та обрахунки, у тому числі, зроблені з допомогою сучасних прикладних програм, бланки спостережень, інструкції та методики, опис програм, розроблених в процесі виконання роботи, та інші матеріали допоміжного характеру.

У додатках можна подати додатковий перелік джерел, на які не було посилань у роботі, але які можуть зацікавити читача.

Додаткові вимоги щодо змісту та структури кваліфікаційної (магістерської) роботи встановлюються випусковою кафедрою.

3 ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

3.1 Загальні вимоги до оформлення кваліфікаційної (магістерської) роботи

Кваліфікаційна (магістерська) робота повинна бути оформлена належним чином на білих аркушах паперу формату А4 (210х297 мм). За необхідності можна використати аркуші формату А3 (297 мм×420 мм). Мова написання – українська.

Текст роботи виконується із застосуванням комп'ютерного набору та друкується з допомогою принтера. Можливе включення до роботи сторінок, виконаних методами репрографії.

Магістерську роботу викладають на паперовому та/чи електронному носієві (паперовий та електронний документи відповідно). Звіт як електронний документ виконують згідно з вимогами Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг». Роботи, оформлені одночасно як електронний і паперовий документи, мають однакову юридичну силу та їх можна використовувати незалежно.

Текст кваліфікаційної (магістерської) роботи оформляється у вигляді суцільного тексту, ілюстрацій і таблиць або їх комбінацій з допомогою текстового редактора Word та з дотриманням таких вимог:

Тип шрифту: Times New Roman;

Шрифт основного тексту: звичайний, кегль 14 pt;

Шрифт заголовків розділів: пів жирний, заголовний кегль 14 pt;

Шрифт заголовків параграфів: пів жирний, кегль 14 pt;

Між символьний інтервал: звичайний;

Міжрядковий інтервал: 1,5 інтервальний;

Розмір шрифту для написання заголовків у рядках і колонках таблиць і пояснювальних даних на рисунках і в таблицях встановлює виконавець звіту.

Текст роботи розміщується на аркуші з такими відступами:

- лівий –25-30 мм;
- правий –10-15 мм;
- верхній – не менше 20 мм;
- нижній – не менше 20 мм;

Довжина рядка в оригіналі - до 75 знаків. Розмір абзацного відступу - 5 знаків (1,25 см). На сторінці кількість рядків не повинна перевищувати 30 -ти.

Символи в рівняннях і формулах, написи та пояснювальні дані на рисунках, схемах, графіках, діаграмах і в таблицях створюють і вводять у текст з використанням відповідних редакторів комп'ютерної програми. Формули повинні бути створені з допомогою редактору формул *Equation Editor*. Розміри шрифтів для формул:

- звичайний – 12 pt;
- великий індекс – 7 pt;

- малий індекс – 5 pt;
- великий символ – 18 pt;
- малий символ – 12 pt;

При виконанні кваліфікаційної (магістерської) роботи шрифт друку повинен бути чітким, стрічка - чорного кольору середньої жирності. Контрастність та чіткість усіх ліній, літер, цифр та знаків повинна бути нерозпливчастою та однаковою по всьому тексту.

Окремі слова, формули, знаки можна вписувати в текст звіту чорним чорнилом, тушшю чи пастою. Насиченість знаків вписаного тексту має бути наближеною до насиченості знаків надрукованого тексту.

Друкарські помилки та графічні неточності можна виправляти підчищенням або зафарбуванням білою фарбою, та нанесенням на тому ж місці або між рядками виправленого тексту (фрагменту рисунку). На одній сторінці допускається наявність не більше двох виправлень.

3.2 Нумерація сторінок

Нумерація сторінок роботи повинна бути наскрізною, охоплюючи додатки та виконується арабськими цифрами у верхньому правому кутку сторінки без крапки в кінці. Титульний аркуш входить до загальної нумерації сторінок роботи. Номер сторінки на титульному аркуші не проставляють.

Сторінки, на яких розміщено рисунки й таблиці, охоплюють загальною нумерацією сторінок кваліфікаційної (магістерської) роботи.

3.3 Заголовки

Всі структурні елементи кваліфікаційної (магістерської) роботи необхідно розміщувати починаючи з нової сторінки. Заголовки структурних елементів роботи: "РЕФЕРАТ", "ЗМІСТ", "ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ ТА СКОРОЧЕНЬ", "ВСТУП", "ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ", "ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ", "ДОДАТКИ" друкують з абзацного відступу напівжирними заголовними літерами по центру сторінки і без крапки в кінці. Ці елементи, на відміну від заголовків розділів та підрозділів (параграфів) чи пунктів не мають нумерації.

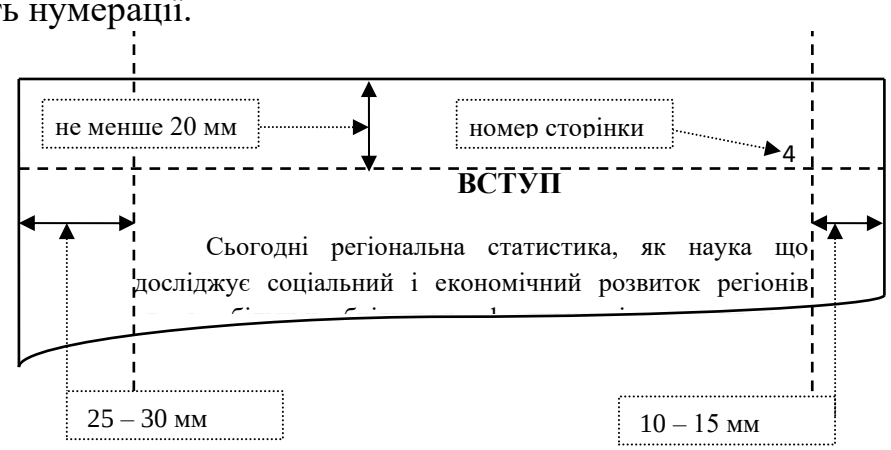

Заголовки розділів також друкують напівжирним шрифтом заголовними літерами з абзацного відступу з вирівнюванням посередині. Заголовки розділів друкують жирним шрифтом з абзацного відступу з вирівнюванням по ширині

рядка. Крапку в кінці заголовка не ставлять, переноси не дозволяються. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, то їх розділяють крапкою. Заголовки розділів повинні мати порядкові номери, позначені арабськими цифрами без крапки в кінці.

Підрозділи (параграфи) повинні мати нумерацію в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номеру розділу та порядкового номеру підрозділу (параграфу), розділених між собою крапкою, наприклад: 1.1 Значення та завдання статистики цін...

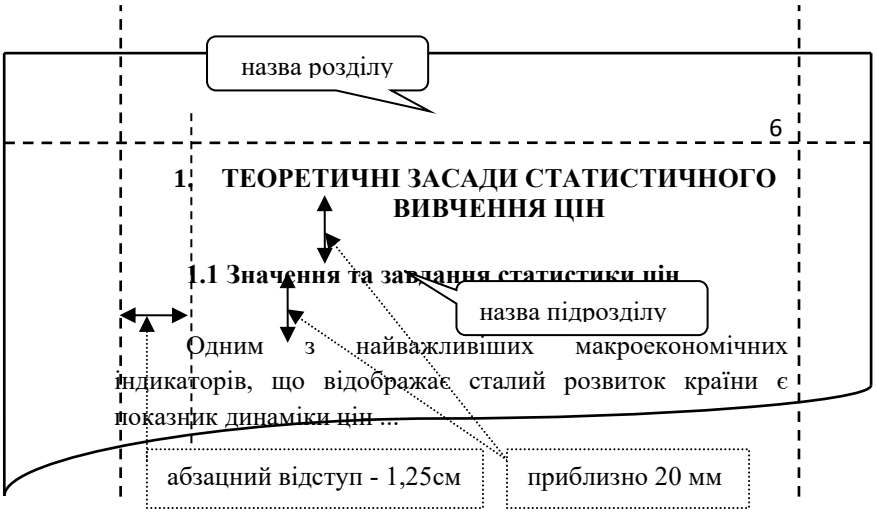

Заголовки підрозділів потрібно друкувати з абзацного відступу з великої літери без крапки в кінці.

Заголовки пунктів друкують прописними літерами (крім першої заголовної) з абзацного відступу в розрядці в підбір до основного тексту. В кінці заголовка, надрукованого в підбір до тексту, ставиться крапка. Нумерація пунктів проводиться в межах кожного підрозділу за аналогією, але складається з трьох цифр, розділених крапкою (наприклад: 2.1.1 Індекс Ласпейреса...).

Відстань між заголовком, приміткою, прикладом і подальшим або попереднім текстом має бути не менше ніж два міжрядкових інтервали. Відстань між основами рядків заголовка, а також між двома заголовками приймають такою, як у тексті звіту. Рекомендується розпочинати новий розділ з нової сторінки, натомість заголовок підрозділу можна розміщувати на тій же сторінці, де закінчився попередній. Не дозволено розміщувати назву розділу, підрозділу, а також пункту й підпункту на останньому рядку сторінки.

3.4 Таблиці

Таблицю подають безпосередньо після тексту, у якому її згадано вперше, або на наступній сторінці. На кожну таблицю має бути посилання в тексті роботи із зазначенням її номера.

При використанні у магістерській роботі таблиць, їх наскрізно нумерують арабськими цифрами (за винятком таблиць, розміщених у додатках). Дозволено таблиці нумерувати у межах розділу. У цьому випадку номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених

крапкою, наприклад, таблиця 2.1 – перша таблиця другого розділу.

Таблиці кожного додатка нумерують окремо. Номер таблиці додатка складається з позначки додатка та порядкового номера таблиці у додатку, відокремлених крапкою. Наприклад, «Таблиця В.1- Обсяг експорту товарів та послуг у розрізі регіонів України», тобто перша таблиця додатка В.

Назву таблиці друкують з великої літери і розміщують над таблицею з абзацного відступу після нумерації. Напис «Таблиця» із зазначенням її порядкового номера наноситься над таблицею, після чого через тире подається назва таблиці (напр.: Таблиця 2.2 – Індекси споживчих цін у регіонах…).

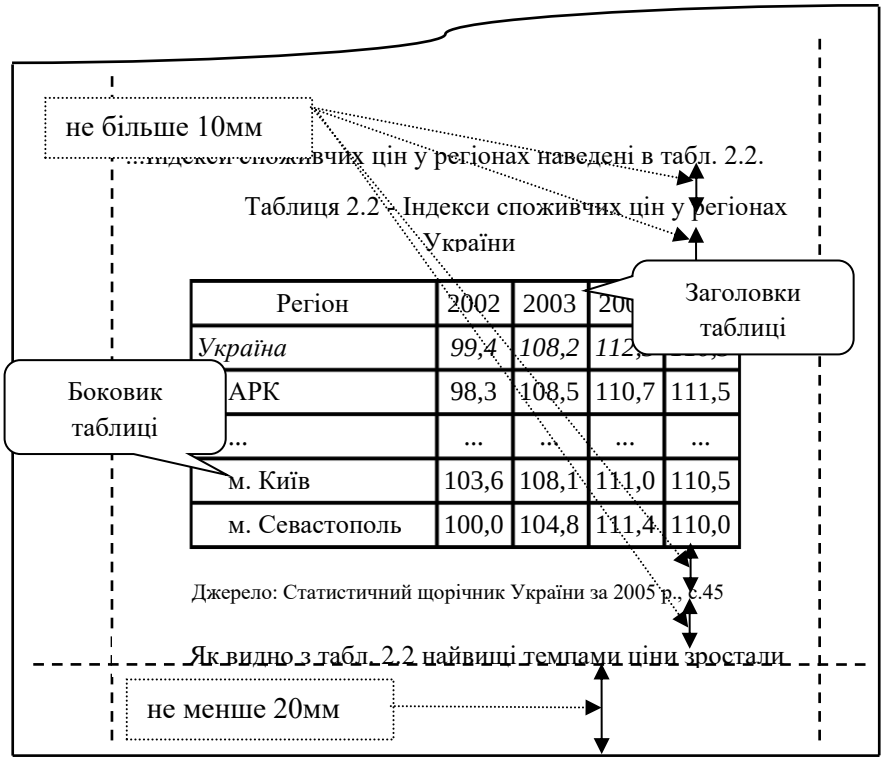

Спільні одиниці виміру для всієї таблиці розміщують справа над таблицею. В інших випадках для їх найменувань відводиться окрема графа, або ж вони проставляються у заголовках відповідних граф.

Таблицю подають безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На кожну таблицю повинно бути посилання в тексті звіту із зазначенням її номера.

У разі надто громіздкої для одного аркуша таблиці, якщо рядки або колонки таблиці виходять за межі формату сторінки, таблицю поділяють на частини, розміщуючи одну частину під іншою або поруч, чи переносять частину таблиці на наступну сторінку. У кожній частині таблиці повторюють її заголовки та боковик.

У разі поділу таблиці на частини дозволено її заголовки чи боковик заміняти відповідно номерами колонок або рядків, нумеруючи їх арабськими цифрами в першій частині таблиці.

Слово «Таблиця » подають лише один раз над першою частиною таблиці. Над іншими частинами таблиці з абзацного відступу друкують «Продовження

таблиці » або «Кінець таблиці ____ » без повторення її назви але із зазначенням нумерації, наприклад, „Продовження таблиці 2.2”, а над останньою частиною таблиці -„Закінчення табл. 2.2”.

Заголовки колонок таблиці починають з великої літери, а підзаголовки — з малої літери, якщо вони становлять одне речення із заголовком.

Підзаголовки, які мають самостійне значення, подають з великої літери. У кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Переважна форма іменників у заголовках - однина.

Таблиця повинна містити вичерпну інформацію, але не повинна бути перенасиченою. Таблиці треба заповнювати за правилами, які відповідають ДСТУ 1.5. Таблиця розміщується на відстані 1 рядка від тексту роботи, але не більше 10 мм. У випадку якщо таблиця чи окремі частини таблиці є запозиченими, а не виконані автором власноруч, то необхідно подавати також посилання на джерело, з якого використано матеріал.

Перелік таблиць можна наводити у «Змісті» із зазначенням їх номерів, назв (якщо вони є) і сторінок початку таблиць.

3.5 Графічний матеріал

Рисунки, діаграми, графіки, схеми та інший ілюстрований матеріал подається безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або якнайближче до нього на наступній сторінці. На весь ілюстрований матеріал повинні бути посилання у тексті. Не варто оформляти посилання на ілюстрації як самостійні фрази, в яких лише повторюється те, що міститься у підписі ілюстрації.

Усі ілюстрації супроводжуються підписом (наприклад, «Рисунок 2.4 Індекси споживчих цін…»), який разом з роз’яснювальними примітками розміщують послідовно під ілюстрацією.

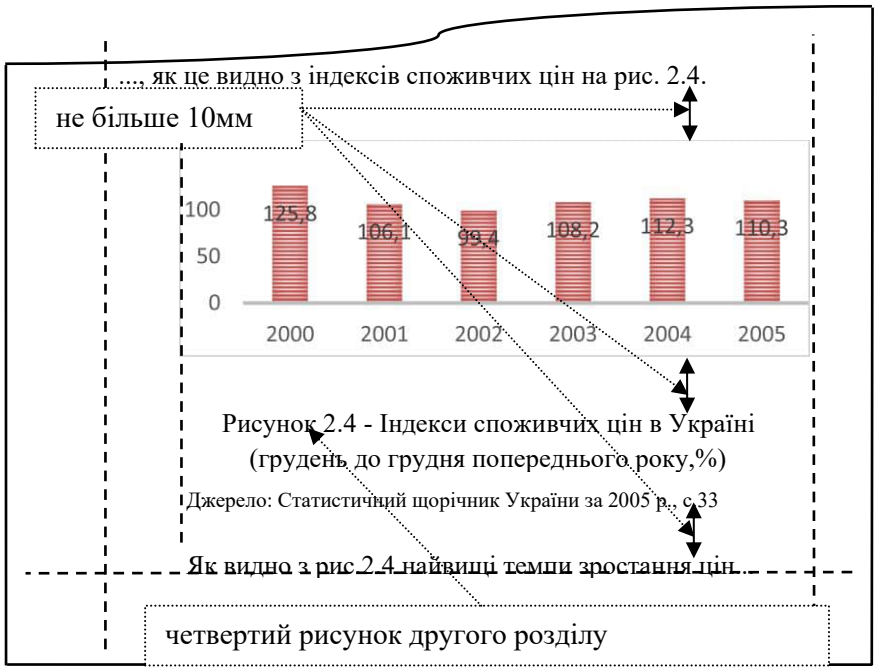

Посилання в тексті на ілюстрації слід оформляти таким чином: після

викладеної думки, пов’язаної з ілюстрацією у круглих дужках (рис.2.4), або застосовуючи зворот типу „...у відповідності до рис.2.4...”, „Як видно з рис.2.2...”. Рисунок або схеми, розміри якого більше формату А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після першої згадки про них в тексті, або ж у додатках.

Наявний у кваліфікаційної (магістерської) роботі графічний матеріал наскрізно нумерують арабськими цифрами (за винятком ілюстрацій, розміщених у додатках). Ілюстрації розміщуються на відстані одного рядка (але не більше 10 мм) від тексту, якщо вони розміщені в тексті, тобто не на окремому аркуші. Якщо він не вміщується на одній сторінці, його можна переносити на наступні сторінки. У такому разі назву рисунка зазначають тільки на першій сторінці, пояснювальні дані – на тих сторінках, яких вони стосуються, і під ними друкують: «Рисунок ___, аркуш___ ».

У випадку якщо ілюстрація є запозиченою, а не виконаною автором власноруч, то необхідно подавати також посилання на джерело, з якого використано матеріал.

Ілюстрації повинні бути вичерпними та одночасно достатньо простими для сприйняття.

3.6 Формули

Формули та рівняння подають окремим рядком безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються з вирівнюванням по центру рядка. Найвищий і найнижчий записи формули (формул) і/або рівняння повинні бути на відстані не менше одного рядка від попереднього чи наступного тексту відповідно.

Нумерують лише ті формули і/чи рівняння, на які є посилання в тексті звіту чи додатка. Нумерація формул проводиться наскрізно арабськими цифрами в круглих дужках біля правого краю в межах кожного розділу. Номер формули-дробу подають на рівні основної горизонтальної риски дробу формули. Номер, який не вміщується у рядку з формулою, переносять у наступний рядок нижче формули. Номер групи формул, розміщених на окремих рядках і об'єднаних фігурною дужкою (парантезом), ставиться справа від вістря парантеза, яке знаходиться всередині груші формул і направлене в бік номера. В кінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил пунктуації. Формули, котрі йдуть одна за одною і не відокремлені текстом, розмежовує крапка з комою або кома безпосередньо за формулою до її номера (або до парантеза при його наявності).

У кожному додатку номер формули чи рівняння складається з букви познаки додатка та порядкового номера формули чи рівняння у цьому додатку, відокремлених крапкою. Наприклад (А.3).

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів наведених формул необхідно подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони подані у формулі. Перший рядок пояснення починають з абзацу, але без абзацного відступу зі слова "де" без двокрапки. Значення кожного символу і числового коефіцієнта необхідно подавати з нового рядка з вирівнюванням по вертикалі.

Рівняння і формули треба виділяти з тексту вільними рядками (не менше одного вільного рядка вище і нижче формули).

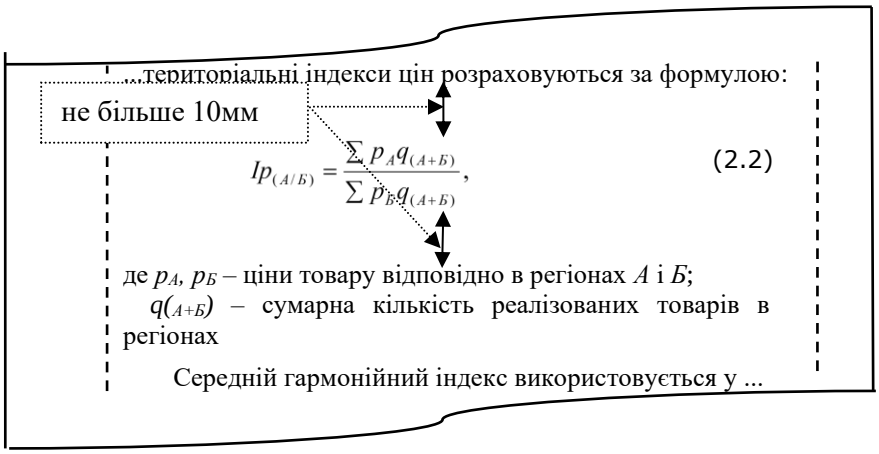

Переносити формули чи рівняння на наступний рядок дозволено тільки на знакові виконуваної операції, який пишуть в кінці рядка і на початку наступного. У разі перенесення формули чи рівняння на знакові операції множення застосовують знак «×». Перенесення на знаку ділення «:» слід уникати. Формули, що йдуть одна за одною й не розділені текстом, відокремлюють комою.

Фізичні формули подають аналогічно математичним формулам, але з обов'язковим записом у поясненні познаки одиниці виміру відповідної фізичної величини. Між останньою цифрою та одиницею виміру залишають проміжок (крім позначення одиниць плоского кута - кутових градусів, кутових мінут і секунд, які пишуть безпосередньо біля числа вгорі).

3.7 Примітки

Примітки подають у роботі, якщо є потреба в поясненнях змісту тексту, таблиць, рисунків. Примітки подають безпосередньо за текстом, під рисунком, але перед його назвою; або в кінці таблиці Примітки до тексту, табличного матеріалу чи ілюстрацій, в яких подають довідкові та роз'яснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки, наприклад:

Примітка 1. Адитивність – це здатність…

Примітка 2. Ценз – це набір обмежувальних…

Слово «Примітка» друкують кеглем 12 через один міжрядковий інтервал з абзацного відступу з великої літери з крапкою в кінці. У тому самому рядку через проміжок з великої літери друкують текст примітки тим самим шрифтом.

Якщо є лише одна примітка, то її не нумерують і після слова "Примітка" ставлять крапку та наводять, починаючи з першої заголовної літери, текст примітки.

3.8 Виноски

Пояснення до окремих даних, наведених у тексті або таблиці, можна оформлювати як виноски.

Виноски позначають над рядком арабськими цифрами з круглою дужкою, наприклад, [1)]. Виноски нумерують в межах кожної сторінки. Дозволено виноску позначати зірочкою [(*)].

Не дозволено на одній сторінці тексту застосовувати більше чотирьох виносок. Знак виноски проставляють безпосередньо після слова, числа, символу чи речення, до якого дають пояснення. Цей самий знак ставлять і перед текстом відповідного пояснення.

Пояснювальний текст виноски пишуть з абзацного відступу:

- у тексті роботи – в кінці сторінки, на якій зазначено виноску;
- у таблиці – під основною частиною таблиці, але в її межах.

Виноску відокремлюють від основного тексту звіту чи таблиці тонкою горизонтальною лінією завдовжки 30-40 мм з лівого боку.

Текст виноски друкують шрифтом розміру через один інтервал.

3.9 Переліки

Переліки (за потреби) подають у підрозділах, пунктах і/або підпунктах.

При першому рівні деталізації переліки використовують малі літери української абетки з дужкою. Наприкінці кожної позиції перерахування ставиться крапка з комою, або ж двокрапка, у разі потреби в подальшій деталізації (другого рівня).

Перед кожною позицією подальшого перерахування другого рівня деталізації ставиться арабські цифри з дужкою; третього рівня деталізації – знаки «тире». Наприкінці кожної позиції виставляють крапку з комою.

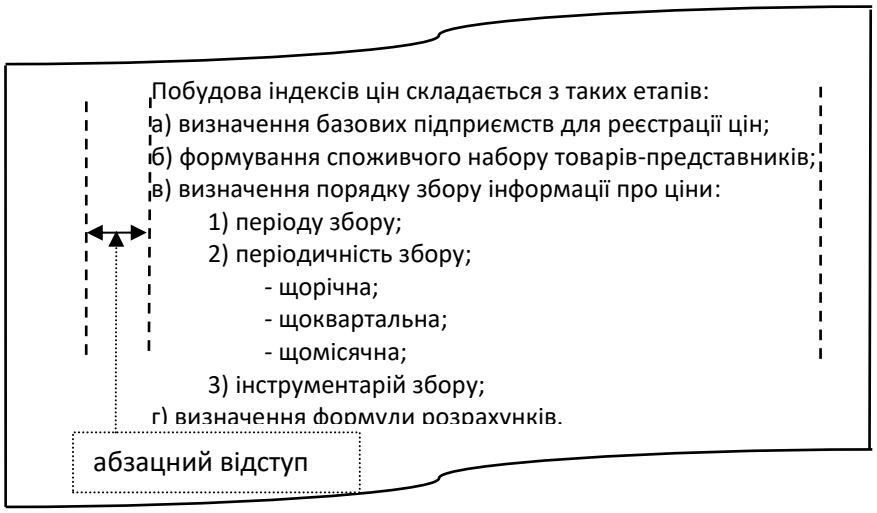

У разі розвиненої та складної ієрархії переліків дозволено користуватися можливостями текстових редакторів автоматичного створення нумерації переліків (наприклад, цифра-літера-тире).

Текст кожної позиції переліку слід починати з малої літери з абзацного відступу відносно попереднього рівня підпорядкованості.

Наприкінці останньої позиції перерахування ставиться крапка.

3.10 Перелік джерел посилання

В кінці тексту кваліфікаційної (магістерської) роботи наводиться перелік

джерел посилання на використані у ході дослідження джерела наукової, навчальної літератури, емпіричних даних тощо.

Перелік посилань можна також оформляти у порядку першої появи у тексті посилань на них.

Приклади оформлення переліку посилань подано в додатку В.4.

3.11 Посилання та цитування

У тексті роботи можна робити посилання на структурні елементи самої роботи та інші джерела. У разі посилання на структурні елементи самої роботи зазначають відповідно номери розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, позицій переліків, рисунків, формул, рівнянь, таблиць, додатків.

Посилаючись, треба використовувати такі вирази: «у розділі 4», «див. 2.1», «відповідно до 2.3.4.1», «(рисунок 1.3)», «відповідно до таблиці 3.2», «згідно з формулою (3.1)», «у рівняннях (1.23)— (1.25)», «(додаток В)» тощо.

Дозволено в посиланні використовувати загальноприйняті скорочення згідно з ДСТУ 3582, наприклад, «згідно з рис. 10», «див. табл. 3.3» тощо.

Посилаючись на позицію переліку, треба зазначити номер структурного елемента роботи та номер позиції переліку з круглою дужкою, відокремлені комою. Якщо переліки мають кілька рівнів — їх зазначають, наприклад: «відповідно до 2.3.4.1, б), 2)».

Під час виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи потрібно робити посилання на джерела, запозичені думки, ідеї і висновки авторів яких розроблялися у дослідженні. Посилання необхідно давати відразу після викладу запозиченого матеріалу у квадратних дужках відповідно до номера використаного джерела (джерел) у списку (напр.: [7] або [2-12]).

При використанні, матеріалів з монографій, статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, в посиланні точно зазначають номери сторінок з джерела, на яке посилається автор (напр.: [7, С.27] або [2, С.29-30]).

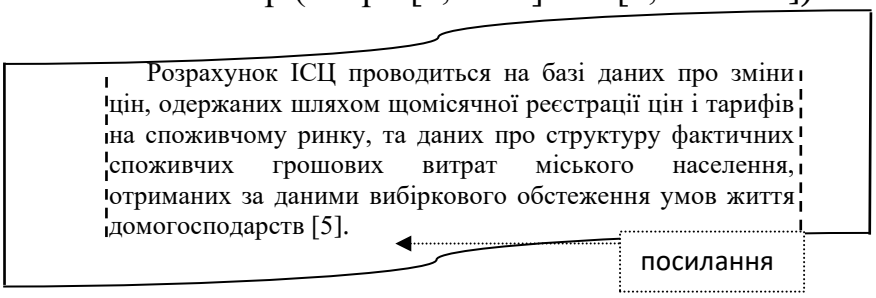

Дозволено наводити посилання на джерела інформації у виносках. У цьому разі оформлення посилання має відповідати його бібліографічному опису за переліком посилань із зазначеного номера.

Наприклад

Цитата в тексті « ... в Україні нараховується понад 200 реєстрів. З [3][1])».

Відповідне подання виноски:

[1)] [3] Електронні реєстри: стан в Україні: кол. моногр. / за ред. О.М.

Гладуна; НАН України, Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи. — Київ, 2021. — 636 с.

Відповідний опис у переліку джерел посилання:

3. Електронні реєстри: стан в Україні: кол. моногр. / за ред. О.М. Гладуна; НАН України, Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи. Київ, 2021.636 с.

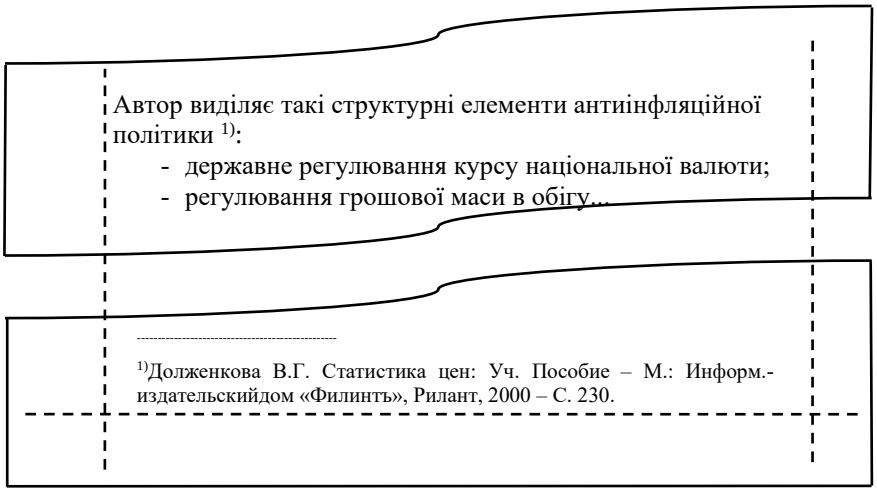

Цитування думок інших авторів повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками (на початку, всередині чи в кінці). При непрямому цитуванні (викладенні думок інших авторів своїми словами), треба бути гранично точним у викладенні думки автора.

Якщо автор роботи, подає цитату, виділяючи в ній деякі слова та робить спеціальне застереження, то після тексту, який пояснює виділення, ставиться крапка, потім через тире наводяться ініціали автора кваліфікаційної (магістерської) роботи, а весь текст застереження вміщується у круглі дужки. Напр.: (курсив наш. – В. Б.), (підкреслено мною. – В. Б.).

3.12 Додатки

Додатки розміщують після переліку використаних джерел як окрему книгу, починаючи з аркуша, на якому посередині заголовними літерами розміщується напис ДОДАТКИ.

Матеріали, що винесені у додаток повинні мати заголовок, надрукований заголовними літерами та розміщений угорі симетрично до тексту сторінки. Після слова ДОДАТОК ставиться велика літера української абетки, що позначає додаток. Кожен додаток починається з нової сторінки і позначається послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Ґ, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь (наприклад, ДОДАТОК А і т. д.). Дозволено позначати додатки літерами латинської абетки, за винятком літер І та О.

Текст кожного додатка за необхідністю поділяється на розділи і підрозділи, які нумеруються в межах цього додатку за загальними правилами (напр.: Б.1, Б.1.4).

Таблиці, ілюстрації та формули також нумеруються в межах відповідного додатка (напр.: Таблиця В.1; Рисунок Д. 2, формула (С.1) тощо).

Форма цитування, правила складання переліку посилань і виносок у додатках аналогічні прийнятим у основній частині звіту. Перед номером цитати і відповідним номером у переліку посилань і виносках ставлять позначення додатка.

4 ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТУДЕНТА І КЕРІВНИКА

4.1 Наукове керівництво підготовкою кваліфікаційної (магістерської) роботи

Наукове керівництво написанням магістерських робіт здійснюють науково-педагогічні працівники кафедри, які мають науковий ступінь кандидата або доктора наук.

Науковими керівниками магістерських робіт можуть бути також призначені висококваліфіковані фахівці інших структурних підрозділів ЗВО, науково-дослідних установ чи організацій, якщо вони є професіоналами з напряму магістерського дослідження.

У випадку, якщо тема магістерського дослідження має комплексний/міждисциплінарний характер з кількох галузей наук допускається призначення, крім наукового керівника, одного чи декількох наукових консультантів.

Науковий керівник контролює виконання магістерського дослідження згідно з узгодженим індивідуальним планом та попередньо складеним календарним графіком виконання робіт.

Обов'язками наукового керівника кваліфікаційної (магістерської) роботи є наступні:

– допомога студентові у виборі теми магістерського дослідження;

– складання та доведення до відома студента індивідуального плану виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи (згідно із зразком, наведеним у додатку В.6);

– допомога в доборі наукових джерел, інших матеріалів, які доцільно використовувати при виконанні кваліфікаційної (магістерської) роботи;

– надання консультацій щодо рекомендованої літератури та інших джерел даних для проведення дослідження, щодо порядку виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи, визначення змісту конкретних структурних частин роботи;

– допомога студентові щодо матеріалів, які належить вивчити й зібрати під час проходження переддипломної практики;

– контроль за виконанням студентом проміжних етапів роботи та дотриманням календарного графіку виконаних робіт, надання допомоги в науковому редагуванні роботи;

– підготовка відгуку на магістерську роботу відповідно до вимог вищої школи та встановлених критеріїв оцінювання (зразок структури відгуку поданий у додатку В.7), а також обґрунтування висновку про допуск студента до захисту результатів дослідження.

У відгуку наукового керівника обов'язково визначається рівень підготовки студента до виконання наукових досліджень, його вміння працювати з літературою, самостійно вирішувати наукові та практичні проблеми; оцінюється ступінь оволодіння сучасними методами дослідження й

вміння втілювати в практику навчання теоретично обґрунтовані нові наукові ідеї, а також уміння логічно, послідовно, аргументовано викладати матеріал і робити висновки.

Науковий керівник визначає відповідність кваліфікаційної (магістерської) роботи вимогам до наукових досліджень такого типу. Науковий керівник має чітко висловити свою думку щодо рекомендації кваліфікаційної (магістерської) роботи до захисту.

4.2 Права та обов'язки студентів, щодо виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи

Студент має право:

– вибирати тему магістерського дослідження із переліку, запропонованого кафедрою, або пропонувати власну тему з обґрунтуванням доцільності розробки, її новизни та можливостей щодо виконання;

– ініціювати обговорення питання про зміну теми кваліфікаційної (магістерської) роботи, керівника чи консультантів, але не пізніше дати затвердження переліку тем завідувачем кафедри;

– на отримання систематичних консультацій керівника та консультантів кваліфікаційної (магістерської) роботи;

– у випадку застосування спеціальних методів прогнозування, проведення різного роду розрахунків та моделювання використовувати сучасні комп'ютерні програмні продукти;

– самостійно вибирати варіанти вирішення завдань магістерського дослідження;

– попереднього захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи відповідно до прийнятої на кафедрі процедури;

– прилюдного захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи перед членами Державної екзаменаційної комісії;

– відтермінування захисту роботи на термін, визначений нормативними документами Львівського університету.

Студент, який виконує магістерську роботу зобов'язаний:

– своєчасно вибрати тему кваліфікаційної (магістерської) роботи та отримати завдання від керівника, зокрема щодо добору та опрацювання літератури і матеріалів, необхідних для проведення дослідження;

– за час проходження переддипломної практики ознайомитися з особливостями об'єкта і предмета магістерського дослідження на прикладі конкретного підприємства (установи, організації) – бази практики, видами робіт, пов'язаних зі збором, обробкою та аналізом даних у цій організації, зібрати статистичні та інші емпіричні дані, необхідні для проведення магістерського дослідження;

– після складання та захисту звіту про проходження переддипломної практики отримати у керівника остаточне завдання на магістерську роботу за встановленою формою та затверджене завідувачем випускової кафедри; з'ясувати зміст, особливості та вимоги до виконання його окремих питань (згідно з додатку В.2);

– скласти та узгодити з керівником календарний графік виконання етапів кваліфікаційної (магістерської) роботи;

– інформувати керівника про стан виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи відповідно до графіка, надавати на його вимогу необхідні матеріали для перевірки не рідше одного разу на два тижні;

– відповідати за правильність прийнятих рішень, обґрунтувань, розрахунків, якість оформлення кваліфікаційної (магістерської) роботи та графічного матеріалу, їх відповідність вимогам до підготовки магістерських робіт, чинним державним стандартам;

– своєчасно надати магістерську роботу керівнику для перевірки і після врахування зауважень повернути керівнику для отримання його відгуку;

– отримати всі необхідні підписи на титульному листі кваліфікаційної (магістерської) роботи та допуск до захисту перед членами Екзаменаційної комісії;

– подати магістерську роботу рецензенту для отримання рецензії; на його вимогу надати необхідні роз’яснення щодо результатів магістерського дослідження;

– ознайомитися зі змістом відгуку керівника і рецензії та підготувати (у разі необхідності) аргументовані відповіді на їх зауваження під час захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи перед Екзаменаційною комісією.

– своєчасно прибути на захист кваліфікаційної (магістерської) роботи або завчасно попередити завідувача випускової кафедри про неможливість присутності на захисті із зазначенням причин неявки та наступним документальним підтвердженням, що засвідчує поважність таких причин.

5 ПОРЯДОК ПОДАННЯ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ ДО ЗАХИСТУ

Перед реєстрацією остаточного варіанта магістерської роботи на кафедрі, студент повинен ретельно вичитати та перевірити її зміст і оформлення. Робота має бути написана без граматичних та стилістичних помилок. Особливої уваги при перевірці потребують цитати, таблиці, бібліографічні посилання..

За результатами перевірки магістерських робіт науковими керівниками проводиться засідання випускової кафедри, на якому обговорюється рівень готовності робіт до захисту.

Позитивна оцінка кваліфікаційної (магістерської) роботи науковим керівником є підставою для включення прізвища студента до проекту наказу про допуск до захисту. У випадку негативної оцінки кваліфікаційної (магістерської) роботи науковим керівником автор такої роботи запрошується на засідання кафедри для заслуховування доповіді про стан виконання роботи та винесення остаточного рішення щодо можливості продовження роботи над дослідженням.

Остаточний варіант оформленої належним чином та перевіреної кваліфікаційної (магістерської) роботи у переплетеному вигляді подається науковому керівнику та рецензенту для підготовки відгуку та рецензії за 2 тижні до захисту. На кафедрі робота реєструється не пізніше ніж за 10 днів до захисту на Екзаменаційній комісії. Студенти, які не подали кінцевий варіант роботи у встановлені терміни, до захисту не допускаються.

Для захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи перед членами Екзаменаційної комісії студент повинен завчасно подати:

- один примірник кваліфікаційної (магістерської) роботи;
- відгук наукового керівника;
- зовнішню рецензію;
- ілюстративний роздатковий матеріал до кваліфікаційної (магістерської) роботи або ж презентацію, створену за допомогою прикладної програми PowerPoint ;
- друковані статті чи результати інших наукових доробок у разі наявності;
- електронний варіант кваліфікаційної (магістерської) роботи повністю ідентичний роботі в друкованому вигляді, який записується на диску CD-RW одним файлом у форматі *.docx або *.rtf. Назвою файлу є прізвище автора, подане в транскрипції літерами латинського алфавіту (наприклад, Masljak.doc. або Petrova.rtf).

6 ПОРЯДОК ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ (МАГІСТЕРСЬКИХ) РОБІТ

До захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи допускаються студенти, які успішно виконали навчальний план і завершили навчання з відповідної освітньо-професійної програми. Захист магістерських робіт проходить на відкритому засіданні екзаменаційної комісії. Перебіг захисту магістерських робіт фіксується секретарем у відповідному протоколі екзаменаційної комісії.

Захист випускних магістерських робіт відбувається публічно, повинен носити характер дискусії й проходити в умовах вимогливості, принциповості та з дотриманням наукової етики. Тривалість захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи складає близько 20 хвилин.

Захист випускних магістерських робіт відбувається у такій послідовності:

– повідомлення секретарем екзаменаційної комісії об'єктивних даних випускника (прізвище, ім'я, по батькові, результати успішності за час навчання в магістратурі);

– оголошення секретарем екзаменаційної комісії теми кваліфікаційної (магістерської) роботи випускника, змісту відгуку наукового керівника та рецензії на магістерську роботу;

– доповідь автора щодо основних результатів дослідження;

– відповіді автора кваліфікаційної (магістерської) роботи на запитання, виступи членів екзаменаційної комісії щодо змісту чи захисту результатів роботи;

– відповіді автора роботи на зауваження, висловлені у науковим керівником і зовнішнім рецензентом;

– виступи слухачів, присутніх на захисті, з приводу рівня проведеного дослідження здобувача та його захисту.

Рекомендується доповідати про основні результати дослідження не більше 10-15 хв., використовуючи при цьому технічні засоби для наочної демонстрації схем, таблиць, ілюстрацій чи інших матеріалів, що виносяться на захист. Матеріали презентації повинні відповідати змісту самої кваліфікаційної (магістерської) роботи та обов'язково узгоджуватися з науковим керівником.

Доповідь автора кваліфікаційної (магістерської) роботи повинна містити:

– лаконічне обґрунтування актуальності роботи, мету і завдання; теоретичну та практичну значущість результатів дослідження;

– основні методичні положення, а також емпіричний матеріал, використані для проведення дослідження;

– виклад основних результатів магістерського дослідження;

– чітко сформульовані та обґрунтовані висновки та рекомендації;

Доповідач повинен продемонструвати ґрунтовні знання наукової літератури з обраної проблематики; всебічне володіння матеріалом дослідження та здатність самостійно аналізувати й узагальнювати результати роботи; головну увагу він повинен приділяти власним дослідженням і розробкам.

Після закінчення доповіді автор магістерського дослідження зобов'язаний дати відповідь на запитання голови, членів екзаменаційної комісії, науковців або інших присутніх на захисті осіб. Наприкінці захисту автору, за його бажанням, може бути надано заключне слово.

Після захисту усіх магістерських робіт на закритому засіданні екзаменаційної комісії підводять підсумки захисту і приймають рішення про оцінку написання і захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи та про присвоєння випускнику освітнього ступеня «магістр» галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 051 Економіка. Результати захисту оголошуються публічно в той самий день, після підписання в установленому порядку протоколу, передбаченого процедурою захисту.

У випадку відсутності випускника на захисті з поважної причини, або ж недостатнього рівня виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи екзаменаційна комісія може рекомендувати доопрацювати роботу й подати її до повторного захисту у регламентовані навчальним процесом строки. Повторному захисту не підлягають магістерські роботи, у яких виявлено плагіат, тобто використання у дослідженні чужих досягнень без посилання на автора.

Екзаменаційна комісія може прийняти рішення рекомендувати найбільш вагомі результати магістерських робіт до публікації у наукових виданнях, для застосування в освітньому процесі.

Захищені магістерські роботи передаються в архів ЗВО.

6.1 Презентація

Рекомендована структура презентації:

1) титульний слайд: Назва роботи, освітня програма, автор, науковий керівник, рік захисту
2) структура роботи (назви розділів або план)
3) мета, об'єкт, предмет, завдання
4) використані методи, інформаційна база
5) основні результати (відповідно до поставлених завдань). Кожному параграфу роботи відповідає 1-2 слайди. Рекомендовано використовувати таблиці і графіки для відображення змісту параграфу
6) висновки

Основні правила побудови презентацій:

1) **Заголовок** слайду / діаграми / таблиці містить *основний висновок* (action title);

2) **Послідовність/узгодженість** — *оформлення однотипних об'єктів у всій презентації однакове*. *Наприклад*, на всіх слайдах:

- розмір заголовків — 40, основного тексту — 20, приміток — 14;
- для акцентів а тексті використаний жирний шрифт або великі букви або колір (щось одне);

- на діаграмах для поточного періоду використовується чорний колір, для попереднього періоду — сірий, для акценту — колір;
- візуальні засоби (іконки, картинки) в одному стилі.

3) **Один слайд — одна ідея**;

4) **Текст**:

- містить *висновки, пояснення, важливу інформацію*;
- розділяйте **на пункти і підпункти,** робіть між ними відстань та вирівнюйте за лівим краєм:

- формулюйте без пасивних конструкцій та канцеляриту:

✖	✓
мною було прийнято рішення	я вирішила
зміни вносяться	зміни вносять
висновок готується експертом	експерт готує висновок
проводити роботу	працювати
забезпечити виконання	виконати
надавати допомогу	допомагати

- розрізняйте тире і дефіс:

✖	✓
Тире - довге, а дефіс - короткий	Тире — довге, а дефіс — короткий
Не можна починати рядок з тире, а закінчувати - сполучниками та прийменниками	Не можна починати рядок з тире, а закінчувати — сполучниками та прийменниками
Для числових діапазонів використовуються не дефіс, і не велике тире, а - середнє тире без пробілів, наприклад: 25-35 років	Для числових діапазонів використовують не дефіс, і не велике тире, а — середнє тире без пробілів, наприклад: 25–35 років

Щоб додати дефіс скористайтеся клавішею «мінус» на цифровому блоці клавіш.
Щоб додати коротке тире, наберіть 2013 та відразу натисніть комбінацію *Alt+X*.
Щоб додати довге тире, наберіть 2014 та відразу натисніть комбінацію *Alt+X*.

- виділяйте основні думки.

5) **Кольори**:

- за допомогою кольору можна керувати увагою користувача;
- використовуйте корпоративну палітру;

- велика кількість кольорів розсіює увагу, користувач мусить напружуватись, щоб знайти потрібну йому інформацію;

6) **Діаграми**:

- починайте стовпчикові діаграми з 0;
- відкладайте однакові часові інтервали на лінійній діаграмі динаміки;
- уникайте секторних, кільцевих діаграм та спідометрів;
- уникайте візуального шуму: 3D-ефектів, зайвих рамок, зайвих нулів на осях;
- не використовуйте графіки з двома осями. Якщо це не можливо — обов'язково підписуйте осі, або розміщайте другий показник над основним, щоб не було перетину;
- важливу інформацію можна розмістити текстом прямо на діаграмі.

7) **Шрифти**:

- не більше 2-х шрифтів на презентацію;
- антиква для заголовку, гротеск для основного тексту; або навпаки;
  - антикви — це Georgia, Times New Roman, Palatino;
  - гротески — це Arial, Trebuchet, Verdana, Tahoma.
- розмір основного тексту: 12-20 pts;
- розмір заголовку: 150-200% від розміру основного тексту;
- розмір приміток: 85% від розміру основного тексту.

8) *посилання на джерела* на слайдах — підвищує довіру до представленого матеріалу.

Примірний зразок презентації можна переглянути за посиланням.

7 СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

Система оцінювання передбачає врахування таких критеріїв, як:

- змістовність кваліфікаційної (магістерської) роботи в цілому (творчий підхід автора, його вміння аналізувати емпіричні дані, робити аргументовані висновки, наявність сучасних або власних методів досліджень, нестандартних підходів, новизни, обґрунтованість сформульованих практичних рекомендацій);
- рівень доповіді студента на захисті (логічна побудова виступу, лаконічний виклад результатів дослідження, обґрунтованість висновків і рекомендацій, вичерпність відповідей на запитання членів екзаменаційної комісії, культура мовлення);
- якість оформлення кваліфікаційної (магістерської) роботи (логічність і послідовність викладу матеріалу, коректність використання літературних джерел та статистичних даних, дотримання вимог щодо оформлення структурних елементів роботи, ілюстративного матеріалу, додатків, переліку посилань);
- оцінка наукового рівня дослідження керівником та рецензентом кваліфікаційної (магістерської) роботи.

Оцінку «*відмінно*» здобувач отримує за умови, якщо:

обґрунтована актуальність обраної теми, мета досягнута, завдання виконані повністю, дослідження виконане на високому теоретичному та методичному рівнях; результати систематизовані та одержані із застосуванням економіко-статистичних методів і моделей, висновки й рекомендації є переконливими та практично значущими; продемонстровано вільне володіння матеріалом дослідження та вдалою є презентація результатів з допомогою мультимедійних засобів; вичерпними є відповіді на запитання членів екзаменаційної комісії, оформлення роботи відповідає встановленим вимогам .

Оцінку «*добре*» здобувач отримує у випадку, якщо:

обґрунтована актуальність теми, тема розкрита повністю, завдання дослідження виконані на належному теоретичному та методичному рівнях; однак одержання результатів досліджень не передбачало використання спеціальних методів статистичного аналізу і моделювання, висновки не були чітко обґрунтованими та переконливими, рекомендації відсутні або не мають практичної значущості, оформлення роботи мало незначні помилки, які не впливають на результати та інформативність дослідження; під час захисту продемонстровано обізнаність з проблематикою та надано достатні відповіді на запитання членів екзаменаційної комісії.

Оцінку «*задовільно*» здобувач отримує у випадку, якщо:

кваліфікаційна (магістерська) робота в цілому відповідає вимогам, але теоретичний та методичний рівень її виконання не високий, поставлені завдання виконані не повною мірою; одержані результати не мають послідовності та логічності викладу; висновки подані недостатньо переконливі та обґрунтовані; під час захисту продемонстровано середній рівень володіння

матеріалом дослідження, відповіді на запитання є неповними; не повністю дотримані вимоги щодо оформлення роботи.

Оцінка «*незадовільно*» виставляється, коли:

тема розкрита неповністю, науково-методичний рівень роботи низький; робота має суттєві недоліки, немає чіткої та логічної структури викладу матеріалу; висновки непереконливі і суперечливі, виконана з відхиленням від встановлених вимог; автор роботи не орієнтується в питаннях теми, не володіє необхідним понятійним апаратом, неспроможний відповісти на запитання.

Розподіл балів відповідно до критеріїв оцінювання підготовки та захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи поданий у таблиці 7.1

Таблиця 7.1 - Розподіл балів за 100 бальною шкалою ECTS відповідно до критеріїв оцінювання підготовки та захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи

Предмет оцінювання	*Критерій оцінювання*	*Максимальна кількість балів*	*Разом*
Актуальність теми та новизна отриманих результатів	Актуальність проблеми у сучасних реаліях економічного і соціального розвитку, її обґрунтованість	5	15
	Зв'язок з програмами науково-дослідних робіт випускової кафедри і ЗВО інших організацій; новизна результатів дослідження та їхня апробація	10	
Змістовність кваліфікаційної (магістерської) роботи та презентації	Послідовність і логічність викладу матеріалу	10	50
	Якість оформлення роботи	10	
	Рівень викладу теоретичних аспектів та методів дослідження	10	
	Рівень проведеного аналітичного дослідження	15	
	Рівень практичної значущості результатів дослідження та рекомендацій автора	5	
Рівень захисту основних результатів роботи	Рівень вичерпності та лаконічності викладу результатів дослідження	10	35
	Рівень презентації результатів дослідження з допомогою мультимедійних засобів	10	
	Рівень повноти відповідей	15	
Всього			***100***

Під час оцінювання магістерського дослідження особлива увага екзаменаційної комісії звертається на науковий, інноваційний характер дослідницької праці здобувача, її відповідності освітньому ступеню «магістр».

На розгляд екзаменаційної комісії можуть бути подані також інші документи та матеріали, які характеризують наукову та практичну цінність кваліфікаційної (магістерської) роботи – рецензії фахівців відповідної кваліфікації, наукові публікації, довідки про впровадження або апробацію.

У визначенні остаточної оцінки кваліфікаційної (магістерської) роботи члени екзаменаційної комісії враховують оцінку рецензента роботи та відгук наукового керівника.

Після оцінювання кваліфікаційної (магістерської) роботи студента бали трансформуються у оцінку за національною шкалою відповідно до таблиці 7.2

Таблиця 7.2 - Відповідність шкали *ECTS* національній шкалі оцінювання

Оцінка в балах	*Оцінка ECTS*	*За національною шкалою*
90 – 100	A	*Відмінно*
81-89	B	*Добре*
71-80	C	
61-70	D	*Задовільно*
51-60	E	
0-50	F	*Незадовільно*

На підставі результатів захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи екзаменаційна комісія ухвалює рішення для кожного студента щодо оцінки роботи, присвоєння освітнього ступеня магістра та видачі йому документу встановленого зразка. Екзаменаційна комісія ухвалює рішення на закритому засіданні відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії. При однаковій кількості голосів голос голови екзаменаційної комісії є вирішальним. Результати захисту магістерських робіт оголошуються у той самий день день після оформлення протоколів екзаменаційної комісії.

За результатами захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи, участі студента в науково-дослідній роботі за період навчання, екзаменаційна комісія може рекомендувати здобувача для вступу в аспірантуру після здобуття освітнього ступеня «магістр».

Якщо захист кваліфікаційної (магістерської) роботи визнається незадовільним, екзаменаційна комісія визначає, чи може студент подати на повторний захист цю ж магістерську роботу за умови усунення недоліків, які визначає комісія, або ж зобов'язаний розробити нову тему, яку запропонує кафедра.

Студент денної форми навчання, який під час захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи одержав незадовільну оцінку, відраховується з Університету. Студентам, які не захистили магістерські роботи з поважної причини (документально підтвердженої), може бути встановлено новий термін захисту до наступного періоду роботи екзаменаційної комісії із захисту магістерських робіт, але не більше ніж на один рік.

Після закінчення роботи екзаменаційної комісії голова комісії складає звіт, в якому вказує: рівень підготовки здобувачів; якість виконання магістерських

робіт; відповідність тематики і результатів магістерських робіт сучасним проблемам економічної науки і практики; недоліки в підготовці здобувачів та рекомендації щодо подальшого вдосконалення їхнього підготовки відповідно до цілей та програмних результатів навчання за освітньо-професійною програмою «Економічна аналітика та бізнес-статистика».

Результати магістерських досліджень та захист кваліфікаційних (магістерських) робіт обговорюються на засіданні випускової кафедри.

ДОДАТКИ

Додаток В.1- Приклад оформлення титульного аркушу (Форма № Н-9.01)

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

(повне найменування вищого навчального закладу)

економічний

(повна назва факультету)

статистики

(повна назва кафедри)

Пояснювальна записка

до кваліфікаційної роботи

магістр

(освітній ступень)

на тему **СТАТИСТИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ В ЕКОНОМІЧНІЙ АНАЛІТИЦІ ІНДУСТРІЇ КРАСИ**

Виконала: студентка 2 курсу, групи ЕктМ 21с
спеціальності 051 Економіка
освітньо-професійної програми «Економічна аналітика та бізнес-статистика»

(шифр і назва спеціальності)

Іващук Марія Володимирівна

(прізвище та ініціали)

Керівник Гринькевич О.С.

(прізвище та ініціали)

Рецензент Верчин Н.Р.

(прізвище та ініціали)

Львів – 20__ року

Додаток В.2- Приклад оформлення завдання

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Факультет *економічний*
Кафедра *статистики*
Освітній ступінь *магістр*
Спеціальність 051 «*Економіка»*
Освітньо-професійна програма Економічна аналітика та бізнес-статистика

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри *статистики*
_____
"____" _____2022 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ (МАГІСТЕРСЬКУ) РОБОТУ СТУДЕНТКИ
Іващук Марії Володимирівни
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Статистичні інструменти в економічній аналітиці індустрії краси
Керівник роботи *Гринькевич О.С., д.е.н., професор*
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
затверджені Вченою радою факультету від " 15 " *грудня* 2021 *року* № 5

2. Строк подання студентом роботи *5 грудня 2022 року*

3. Вихідні дані до роботи
Наукові публікації з питань економіки розвитку індустрії краси, методологічні положення Державної служби статистики України щодо обстежень домогосподарств та суб'єктів бізнесу в індустрії краси, статистичні дані про витрати домогосподарств України, соціальні мережі торговельних марок в індустрії краси, веб-інструменти компанії Google

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)
Теоретико-методичні основи економічної аналітики індустрії краси
Економічна аналітика індустрії краси в Україні та її регіонах
Розвиток напрямів бізнес-статистики та аналітики в індустрії краси

5. Перелік графічного матеріалу (із точним зазначенням обов'язкових креслень)
Таблиці – 12
Графіки – 17

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
І розділ	*проф. каф. статистики Гринькевич О.С.*	*17.01.2022 р. підпис керівника*	*17.01.2022 р. підпис студента*
ІІ розділ	*проф. каф. статистики Гринькевич О.С.*	*14.05.2022 р. підпис керівника*	*14.05.2022 р. підпис студента*
ІІІ розділ	*проф. каф. статистики Гринькевич О.С.*	*28.08.2022 р. підпис керівника*	*28.08.2022 р. підпис студента*

7. Дата видачі завдання _____*17 січня 2022 року*_____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної (магістерської) роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	*Вивчення літературних джерел з теми кваліфікаційної (магістерської) роботи, складання і погодження з науковим керівником плану роботи.*	*17.01. – 18.03 2022 р.*	*Підпис керівника*
2	*Написання першого розділу роботи і висновків до нього.*	*18.03. – 13.05. 2022 р.*	*Підпис керівника*
3.	*Написання другого розділу роботи і висновків до нього.*	*14.05. – 27.08. 2022 р.*	*Підпис керівника*
4.	*Написання третього розділу роботи і висновків до нього.*	*28.08. – 27.10. 2022 р.*	*Підпис керівника*
5	*Написання вступу і загальних висновків кваліфікаційної (магістерської) роботи.*	*28.10. – 10.11. 2022 р.*	*Підпис керівника*
6	*Подання роботи на рецензування науковим керівником. Врахування зауважень і рекомендацій наукового керівника.*	*11.11 – 19.11. 2022 р.*	*Підпис керівника*
7	*Подання роботи на перевірку на плагіат та попередній захист магістерської роботи.*	*20.11 – 30.11. 2022 р.*	*Підпис керівника*
	Оформлення та подання кваліфікаційної (магістерської) роботи на кафедру статистики.	*01.12. – 05.12. 2022 р.*	*Підпис керівника*

Студентка _____ **Іващук М.В.**
(підпис) (прізвище та ініціали)

Науковий керівник _____ **проф. Гринькевич О.С.**
(підпис) (посада, прізвище та ініціали)

Додаток В.3 - Приклад змісту у магістерській роботі

ЗМІСТ

Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів 3
ВСТУП 4
1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ АНАЛІТИКИ ІНДУСТРІЇ КРАСИ 7
1.1. Індустрія краси як особливий вид діяльності та об'єкт економіко-статистичного дослідження 7
1.2. Підходи до класифікації суб'єктів бізнесу і видів послуг в індустрії краси 15
1.3.Джерела інформації в економічній аналітиці індустрії краси 24
2. ЕКОНОМІЧНА АНАЛІТИКА ІНДУСТРІЇ КРАСИ В УКРАЇНІ ТА ЇЇ РЕГІОНАХ 30
2.1. Аналіз структури та структурних зрушень у витратах домогосподарств у регіонах України 30
2.2. Оцінка конкурентоспроможності торговельних марок в індустрії краси з використанням соціальних мереж і web-додатків 38
2.3. Побудова рейтингів салонів краси у Львівській області 47
3. РОЗВИТОК НАПРЯМІВ БІЗНЕС-СТАТИСТИКИ ТА АНАЛІТИКИ В ІНДУСТРІЇ КРАСИ 58
3.1. Характеристика програмних і організаційних питань спеціального обстеження споживачів в індустрії краси 58
3.2. Аналіз витрат і пріоритетів споживачів в індустрії краси (за результатами Google анкетування) 66
3.3. Сучасні цифрові та аналітичні продукти для виробників і споживачів в індустрії краси 73
ВИСНОВКИ 80
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ 84
ДОДАТКИ 90

Додаток В.4 - Приклади оформлення бібліографічного опису у переліку джерел посилання

Книги	
Один автор	Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2018. 375 с.
Два автора	Крушельницька О. В., Мельничук Д. П. Управління персоналом : навч. посіб. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ, 2015. 308 с.
Три автора	Скидан О. В., Ковальчук О. Д., Янчевський В. Л. Підприємництво у сільській місцевості : довідник. Житомир, 2013. 321 с.
Чотири автори	Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А. Київ : Украгропромпродуктивність, 2006. 106 с. Основи марикультури / Грициняк І. І. та ін. Київ : ДІА, 2013. 172 с.
П’ять і більше авторів	Екологія : навч. посіб. / Б. В. Борисюк та ін. Житомир, 2003. 174 с. Методи підвищення природної рибопродуктивності ставів / Андрющенко А. І. та ін. ; за ред.М. В. Гринжевського. Київ, 2018. 124 с.
Колектив-ний автор	Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. матеріалів доп. учасн. III Міжнар. наук.-практ. конф. / Житомир. нац. агроекол. ун-т. Житомир : Полісся, 2015. 648 с.
Багатотомне видання	Генетика і селекція в Україні на межі тисячоліть : у 4 т. / гол. ред. В. В. Моргун. Київ : Логос, 2001. Т. 2. 636 с. Фауна Украины. В 40 т. Т. 36. Инфузории. Вып. 1. Суктории (*Ciliophora, Suctorea*) / И. В. Довгаль. Киев : Наукова думка, 2013. 271 с.
За редакцією	Доклінічні дослідження ветеринарних лікарських засобів / за ред. І. Я. Коцюмбаса. Львів : Тріада плюс, 2006. 360 с.
Автор і перекладач	Котлер Ф. Основы маркетинга : учеб. пособие / пер. с англ. В. Б. Боброва. Москва, 1996. 698 с. Брігхем Є. В. Основи фінансового менеджменту / пер. з англ. В. Біленького та ін. Київ : Молодь, 1997. 998 с.
Частини видання	
Розділ книги	Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. *Основи аграрного підприємництва* / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5–15.
Тези доповідей, матеріали конферен-цій	Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. *Органічне виробництво і продовольча безпека* : зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108. Скидан О. В., Судак Г. В. Розвиток сільськогосподарського підприємництва на кооперативних засадах. *Кооперативні читання: 2013 рік* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 4–6 квіт. 2013 р. Житомир : ЖНАЕУ, 2013. С. 87–91.
Статті з продовжую-чих та періодич-них видань	Якобчук В. П. Стратегічні пріоритети інноваційного розвитку підприємництва в аграрній сфері. *Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Сер. Економіка.* 2013. Вип. 148. С. 31–34. Масловська Л. Ц., Савчук В. А. Оцінка результативності і ефективності

	виробництва органічної агропродовольчої продукції. *Агросвіт.* 2016. № 6. С. 23–28. Акмеологічні засади публічного управління / Є. І. Ходаківський та ін. *Вісник ЖНАЕУ*. 2017. № 1, т. 2. С. 45–58. Dankevych Ye. M., Dankevych V. Ye., Chaikin O. V. Ukraine agricultural land market formation preconditions. *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis*. 2017. Vol. 65, №. 1. P. 259–271.
Електронні ресурси	
Книги	Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Товарна інноваційна політика : підручник. Суми : Університетська книга, 2007. 281 с. URL: ftp://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf (дата звернення: 10.11. 2017).
Періодичні видання	Клітна М. Р., Брижань І. А. Стан і розвиток органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні. *Ефективна економіка*. 2013. № 10. URL: http://www.m.nayka.com.ua/?op=1&j=efektyvna-ekonomika&s=ua&z=2525 (дата звернення: 12.10.2017). Neave H. Deming's 14 Points for Management: Framework for Success. *Journal of the Royal Statistical Society. Series D (The Statistician)*. 2012. Vol. 36, № 5. P. 561–570. URL: http://www2.fiu.edu/~revellk/pad3003/Neave.pdf (Last accessed: 02.11.2017). Colletta L. Political Satire and Postmodern Irony in the Age of Stephen Colbert and Jon Stewart. *Journal of Popular Culture.* 2009. Vol. 42, № 5. P. 856–874. DOI: 10.1111/j.1540-5931.2009.00711.x.
Сторінки з веб-сайтів	Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? *Екологія життя* : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua (дата звернення: 12.10.2017).
Інші документи	
Патенти	Комбайн рослинозбиральний універсальний : пат. 77937 Україна : МПК A01D 41/02, A01D 41/04, A01D 45/02. № a 2011 09738 ; заявл. 05.08.2011 ; опубл. 11.03.2013, Бюл. № 5.
Авторські свідоцтва	А. с. 1417832 СССР, МКИ А 01 F 15/00. Стенка рулонного прессодборщика / В. Б. Ковалев, В. Б. Мелегов. № 4185516 ; заявл. 22.01.87 ; опубл. 23.08.88, Бюл. № 31.
Дисертації, автореферати дисертацій	Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : дис. … д-ра с.-г. наук : 03.00.16 / Житомир. нац. агроекол. ун-т. Житомир, 2011. 392 с. Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра с.-г. наук : 03.00.16. Житомир, 2011. 40 с.
Препринти	Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. 7 с. (Препринт. НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС ; 06-1).

Додаток В.5- Приклад оформлення вступу

ВСТУП

Індустрія краси є порівняно новим об’єктом прикладних наукових досліджень. Вітчизняні і зарубіжні вчені пропонують аналіз трендів в еволюції індустрії краси та здоров’я, проте менше уваги зосереджують на статистичних інструментах дослідження цієї галузі, закономірностях моделей поведінки споживачів з урахуванням їхніх соціально-економічних та інших характеристик, аналітиці конкурентного середовища серед суб’єктів бізнесу.

Офіційна статистика не розглядає індустрію здоров’я та краси як окремий вид економічної діяльності. Головним джерелом офіційної статистичної інформації в Україні про обсяги споживання продуктів і послуг індустрії краси та здоров’я є обстеження умов життя домогосподарств. Проте результати цих обстежень у частині витрат на особистий догляд не публікуються у статистичних виданнях, а також відсутні у файлах мікроданих.

Відсутність у сучасній науковій літературі узагальнених підходів, а також прикладів застосування статистичних методів в аналізі поведінки споживачів в індустрії краси, вивченні суб’єктів бізнесу у зазначеній галузі обумовлює актуальність теми дослідження.

Метою магістерської роботи є виявлення закономірностей розвитку конкурентного бізнес-середовища в індустрії краси, а також моделей поведінки її споживачів з використанням статистичних інструментів.

Об'єктом дослідження є індустрія краси в Україні та її регіонах, зокрема, такі торговельні марки (ТМ) у цій галузі як «Eva», «Watsons», «Космо», «Prostor». *Предметом* дослідження є закономірності, пов’язані з діяльністю суб’єктів бізнесу, а також поведінкою споживачів товарів і послуг в індустрії краси.

Відповідно до поставленої мети визначено такі завдання дослідження:

1) висвітлити теоретичні і прикладні основи економічної аналітики індустрії краси, зокрема підходи до класифікації суб’єктів бізнесу і видів

послуг, джерела інформації для оцінки економічної поведінки виробників і споживачів;

2) здійснити економіко-статистичний аналіз розвитку індустрії краси, а саме, аналіз структури витрат домогосподарств України, оцінку конкурентоспроможності торговельних марок в індустрії краси з використанням соціальних мереж і web-додатків та дослідити конкуренцію в індустрії краси у Львівській області;

3) охарактеризувати закономірності поведінки споживачів в індустрії краси з використанням результатів спеціально організованого обстеження та інших статистичних інструментів.

Методологічною базою дослідження є методи статистичного аналізу, зокрема, *узагальнюючі статистичні показники, індексний метод* – для вивчення структури і структурних зрушень у витратах домогосподарств на особистий догляд; *вибірковий метод* – у зборі даних для вивчення моделей поведінки споживачів в індустрії краси та здоров'я; *кореляційно-регресійний і дисперсійний аналіз* – у перевірці гіпотез про взаємозв'язок соціально-економічних характеристик жінок та їхній поведінці в індустрії краси.

Інформаційною базою дослідження є наукові публікації з питань розвитку індустрії краси та здоров'я, методологічні положення Держстату щодо вибіркового обстеження умов життя домогосподарств в частині вивчення структури їхніх витрат відповідно Класифікації цілей індивідуального споживання, а також мікродані цього обстеження, сайти і соціальні мережі торговельних марок в індустрії краси та здоров'я, інформаційно-аналітичний інструмент Google-trends, результати власного анкетування респондентів,

Для виявлення взаємозв'язків між споживчими уподобаннями в індустрії краси та соціальними характеристиками споживачів у межах виконання магістерської кваліфікаційної роботи проведено спеціальне анкетне обстеження жінок.

Результати магістерської роботи пройшли апробацію під час таких міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференцій:

1) «Проблеми розвитку соціально-економічних систем в національній та глобальній економіці» (Донецький національний університет імені Василя Стуса, 24.04.2020). Опубліковані тези доповіді «Аналіз конкурентного середовища в індустрії краси з використанням соціальних мереж і web-додатків».

2) «Актуальні проблеми функціонування господарської системи України». (Львівський національний університет імені Івана Франка, 20.11.2020). Опубліковані тези доповіді «Аналітика конкуренції в індустрії краси з використанням он-лайн інструментів (на прикладі популярних торгових мереж)».

Структура магістерської роботи: вступ, три розділи, висновки та рекомендації, перелік джерел посилання та додатки. Загальний обсяг роботи – 80 сторінок.

Додаток В.6

Індивідуальний графік виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи

_____
(прізвище, ім'я, по батькові магістранта)

Науковий керівник _____
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Тема кваліфікаційної (магістерської) роботи_____

_____

Термін подання роботи на кафедру_____

№	*Заходи*	*Термін виконання*	*Відмітка про виконання*
1.	Вибір теми кваліфікаційної (магістерської) роботи, підбір наукової літератури за обраною тематикою дослідження.		
2.	Отримання консультації та збір матеріалів для написання теоретичної частини роботи, розробка детального плану роботи, визначення об'єкта, предмета, мети та завдань дослідження.		
3.	Написання теоретичної частини кваліфікаційної (магістерської) роботи. Розробка та апробація методики експериментально-дослідної роботи.		
4.	Подання теоретичної частини кваліфікаційної (магістерської) роботи та методики експериментально-дослідної частини роботи для наукового редагування керівнику.		
5.	Врахування зауважень та рекомендацій керівника. Написання аналітичної частини роботи. Поетапний аналіз та обговорення її результатів з керівником.		
6.	Подання першого варіанта аналітичної частини кваліфікаційної (магістерської) роботи на перевірку керівнику. Збагачення додатковими даними, зібраними за час проходження переддипломної практики.		
7.	Врахування зауважень та рекомендацій керівника, підготовка варіанта роботи до попереднього захисту.		
8.	Попередній захист роботи на кафедрі.		
9.	Доопрацювання кваліфікаційної (магістерської) роботи з урахуванням зауважень та рекомендацій, отриманих під час попереднього захисту.		
10.	Подання кваліфікаційної (магістерської) роботи науковому керівнику та рецензенту на підготовку відзиву та рецензії.		
11.	Подання на кафедру остаточного, оформленого згідно вимог, варіанта кваліфікаційної (магістерської) роботи з усіма підписами, відзивом та рецензією.		

(*не пізніше ніж за два тижні до захисту)

Підпис студента: _____

Підпис наукового керівника:_____

Додаток В.7- Орієнтовна схема оформлення відгуку наукового керівника кваліфікаційної (магістерської) роботи

Відгук

наукового керівника на магістерську роботу _____

(прізвище та ініціали)

_____

(тема магістерського дослідження)

галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальності 051 «Економіка»

Структурні елементи відгуку:

– Актуальність теми.

– Відповідність змісту роботи обраній темі.

– Рівень повноти розробки питань і окремих проблем.

– Рівень теоретичної та професійної підготовки студента, його здатність до самостійної роботи.

– Логічність, послідовність, аргументованість викладу матеріалу, вміння робити висновки.

– Характеристика студента під час роботи над магістерською роботою (дисциплінованість, наполегливість, підготовленість).

– Дотримання автором графіку написання роботи.

– Важливість запропонованих студентом рекомендацій для їхнього впровадження в практику роботи навчальних закладів різних типів.

– Загальний висновок щодо відповідності кваліфікаційної (магістерської) роботи встановленим вимогам.

Дата _____

_____
_____

_____	_____	_____
науковий ступінь, вчене звання та посада наукового керівника	підпис наукового керівника	прізвище та ініціали наукового керівника

Додаток В.8- Орієнтовна схема оформлення рецензії опонента кваліфікаційної (магістерської) роботи

Рецензія

на магістерську роботу _____
(прізвище та ініціали студента)

за темою : _____
(тема магістерського дослідження)

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальності 051«Економіка

–Актуальність теми.

– Характеристика структури роботи та якості її оформлення.

– Висновок про відповідність змісту кваліфікаційної (магістерської) роботи її завданням.

– Коротка характеристика кваліфікаційної (магістерської) роботи за розділами, ступінь використання автором останніх досягнень науки та практики.

– Позитивні сторони, недоліки та зауваження до кваліфікаційної (магістерської) роботи.

– Загальна оцінка про відповідність роботи встановленим вимогам та її цінність для практичного застосування.

– Новизна й оригінальність ідей, покладених в основу роботи.

– Методика вивчення і обробки матеріалів дослідження.

– Наявність в роботі певних рекомендацій та їхнього обґрунтування.

– Оцінка кваліфікаційної (магістерської) роботи за національною шкалою оцінювання.

Дата _____

МП
(Місце печатки)

_____
_____

_____	_____	_____
науковий ступінь, вчене звання та/чи посада рецензента	підпис рецензента	прізвище та ініціали рецензента

Додаток В.9- Приклад оформлення реферату до кваліфікаційної (магістерської) роботи

Анотація

Іващук М.В. Статистичні інструменти в економічній аналітиці індустрії краси. Кваліфікаційна (магістерська) робота у галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 051 Економіка (освітньо-професійна програма «Економічна аналітика та бізнес-статистика» / М.В. Іващук. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 20__. – 75 с. – На правах рукопису.

ІНДУСТРІЯ КРАСИ, ЕКОНОМІЧНА АНАЛІТИКА, СТАТИСТИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ, GOOGLE-TRENDS, СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ, РЕЙТИНГИ, СПОЖИВЧІ УПОДОБАННЯ

Об'єкт дослідження – індустрія краси в Україні та її регіонах, зокрема, такі торговельні марки (ТМ) у цій галузі як «Eva», «Watsons», «Космо», «Prostor».

Мета дослідження – виявлення закономірностей розвитку бізнес-середовища в індустрії краси, а також поведінки її споживачів з використанням статистичних інструментів.

Використано методи статистичного аналізу, зокрема, узагальнюючі статистичні показники, індексний метод – для вивчення структури і структурних зрушень у витратах домогосподарств на особистий догляд; вибірковий метод – у зборі даних для вивчення закономірностей поведінки споживачів; кореляційно-регресійний, таблиці взаємної спряженості – у перевірці гіпотез про взаємозв'язок соціально-економічних характеристик жінок та їхній поведінці в індустрії краси та здоров'я.

У магістерській роботі досліджено характеристики індустрії краси як особливого виду діяльності, здійснено економіко-статистичний аналіз її розвитку, оцінку конкурентоспроможності торговельних марок з використанням соціальних мереж і web-додатків, побудовано рейтинг салонів краси у м. Львові з використанням відкритих даних. Охарактеризовано закономірності поведінки споживачів в індустрії краси з використанням результатів спеціально проведеного обстеження та інших статистичних інструментів.

Звіт про НДР: 75 стор. 3 розд., 12 табл., 17 рис., 3 дод., 45 джерел.

Додаток В.10 - Приклад оформлення висновків та рекомендацій

ВИСНОВКИ

1. Індустрія краси є особливим видом бізнесу, який орієнтований на вдосконалення зовнішності людини і за останні роки демонструє активну динаміку розвитку. Найшвидше зростає сегмент ринку, пов'язаний з доглядом за шкірою, найбільші ринки продуктів у цьому сегменті є у США, Китаї і Південно-Східній Азії. Головними чинниками конкурентних переваг в індустрії краси сучасні аналітики називають орієнтацію на споживача, гнучкі ціни, фокус на дерматологічних результатах та оцінках, потужну цифрову присутність.

2. Згідно з КВЕД в Україні суб’єкти бізнесу в індустрії краси відносять до трьох груп: 1) торгівля косметичними засобами та туалетними приналежностями в спеціалізованих магазинах; 2) надання послуг перукарнями та салонами краси; 3) медичні консультації та лікування, які надають лікарі загального профілю та лікарі-спеціалісти, у т.ч. хірурги, дантисти. До продукції індустрії краси відносять усі засоби догляду за шкірою і волоссям, косметичні продукти, косметологічні послуги, перукарські послуги, нігтьовий сервіс, масажні послуги; а також естетичну медицину.

3. Індустрія краси не є окремим об’єктом державних статистичних спостережень і вивчається Державною службою статистики України у межах структурних і галузевих обстежень підприємств, а також умов життя домашніх господарств. Обстеження домогосподарств дають змогу оцінити обсяги витрат на послуги індустрії краси, але проблеми використання таких даних пов’язані з тим, що відкриті файли мікроданих не містять інформації про витрати індивідуального споживання в частині витрат на особистий догляд. Переважна більшість суб’єктів бізнесу в індустрії краси є малими підприємствами або фізичними особами-підприємцями, які зазвичай не подають статистичних звітів. Тому для аналітики попиту і пропозиції у цій сфері проводять спеціальні дослідження, використовують адміністративні дані, соціальні мережі, інші джерела відкритої інформації.

4. Аналіз структури і структурних зрушень у витратах домогосподарств України впродовж 2010-2020 рр. показує домінування продуктів харчування з

незначним зменшенням відповідної частки. На групу «Різні товари і послуги», куди відносять витрати на перукарні та заклади по особистому догляду, припадало не більше 3%. Індекс Рябцева (0,073) вказує на те, що впродовж досліджуваного періоду мають місце незначні відмінності у структурі сукупних витрат домогосподарств.

5. Результати вивчення соціальних мереж за такими метриками як «кількість підписників» і «кількість публікацій» виявили, що лідерами в конкурентному онлайн-просторі індустрії краси у 2020 р. були ТМ Eva і Watsons. Eva лідирує в INSTAGRAM, а Watsons – у Facebook, хоча ця ТМ з'явилась на українському ринку найпізніше. Prostor і Космо значно поступаються своїм конкурентам у соціальних мережах, а також рівнем інтересу до них у web-просторі. Використання Google Trends дає можливість з'ясувати динаміку змін у конкурентних позиціях ТМ, а також регіональні особливості в розподілі інтересу споживачів до продукції цих торговельних мереж.

COVID-19 суттєво не позначився на динаміці запитів в онлайн на ТМ в індустрії краси, оскільки актуальнішим став попит на електронні засоби купівлі товарів у цьому бізнесі. ТМ Eva, Watsons, Prostor пропонували купівлю товарів через свої Інтернет-магазини з гнучкими умовами доставки.

6. Для вивчення конкуренції в індустрії краси та побудови рейтингів проведено аналіз суб'єктів цього виду бізнесу з використанням статистичних характеристик. На основі вивчення запитів в Інтернет складено Топ-10 салонів краси у м. Львові. Максимальне значення оцінки мають такі салони краси: PURE BEAUTY; MODERN FASHION LIFE; МЕЛІНА. Проведено порівняльний аналіз салонів за вартістю популярних послуг та сформульовано висновок, що вартість не завжди залежить від оцінки якості, тобто, можна отримати якісну послугу за меншу ціну.

7. Зважаючи на обмежені можливості дослідити взаємозв'язки між споживчими уподобаннями в індустрії краси та соціальними характеристиками споживачів, у процесі виконання магістерської роботи проведено спеціальне

анкетне обстеження жінок. Участь в опитуванні з використанням Google form взяли 110 жінок, різної вікової категорії. Мода розподілу – 22 роки. Наймолодша опитана особа має вік 18 років, найстарша – 42 роки.

8. За результатами опитування з використанням кореляційного аналізу та побудови таблиць взаємної спряженості сформульовані такі висновки: середні витрати жінки на місяць на косметику та інші засоби догляду за зовнішністю залежать від самооцінки своєї зовнішності, але суттєво не залежать від її віку, соціального статусу. Існує помірний зв’язок між інтенсивністю нанесення макіяжу і віком жінок.

9. У період карантинних обмежень люди звертаються до цифрових платформ, щоб залишатися на зв'язку, бути поінформованими та натхненними – і тепер можна використати цей час, щоб створити найсвіжіший зовнішній вигляд краси, навіть перебуваючи вдома, Тому в магістерській роботі проведено порівняльний аналіз веб додатків, які призначені для створення нового образу, нанесення макіяжу, зміни кольору волосся тощо.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

ПАНЧИШИН Тарас Володимирович
ГРИНЬКЕВИЧ Ольга Степанівна
МАРЕЦЬ Оксана Романівна

Методичні рекомендації та вимоги до виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи

для здобувачів вищої освіти
у галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальності 051 Економіка
(освітня програма «Економічна аналітика та бізнес-статистика»)

Підписано до друку __.__.2022 р.
Формат 60х84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman
Офсетний друк. Умовн. друк. арк. 2,1
Замовлення № ___. Тираж 50
Видавничий центр
Львівського національного університету імені Івана Франка
79000, Львів, вул. Дорошенка, 41

Свідоцтво про внесення суб`єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виробників
і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК № 3059 від 13.12.2007р.